

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **ekonomia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Sopocka Akademia
Nauk Stosowanych, Filia w Chojnicach**

Data przeprowadzenia wizytacji: **29-30.03.2025**

Warszawa, 2025

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	27
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	34
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	37
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	41
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	43
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	45
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	47
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	49
5. Załączniki:	57
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	57
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	57
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	57
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	57

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____	57
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa _____	57
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena _____	57
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _	57

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: dr Agnieszka Jakubowska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Danuta Guzał-Dec – ekspert PKA
2. dr hab. Piotr Misztal – ekspert PKA
3. Jakub Mazur – ekspert PKA student
4. Leszek Hajkowski – ekspert PKA ds. pracodawców
5. Małgorzata Zdunek – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku ekonomia prowadzonym w Filii w Chojnicach Sopotckiej Akademii Nauk Stosowanych (dalej również: Filia w Chojnicach SANS), została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2024/2025. Wizytacja została przeprowadzona w formie stacjonarnej, zgodnie z uchwałą nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej oraz uchwałą nr 600/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Polska Komisja Akredytacyjna po raz trzeci oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Ocena została zorganizowana w związku z upływem wydanej uprzednio oceny na mocy uchwały nr 610/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 5 września 2019 r. w sprawie oceny programowej na kierunku ekonomia prowadzonym w Wydziale Zamiejscowym w Chojnicach Sopotckiej Szkoły Wyższej w Sopocie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie sformułowało w uzasadnieniu wymienionej uchwały zaleceń o charakterze naprawczym.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodnicząca zespołu oceniającego oraz współpracujący z nią eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	ekonomia i finanse 92% nauki o zarządzaniu i jakości 8%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 pkt ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	960 godz./ 6 miesięcy/ 38 pkt ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	ekonomia menedżerska, ekonomia transportu, spedycji i logistyki, gospodarowanie nieruchomościami, technologie cyfryzacji w biznesie, zarządzanie finansami, kadry i płace, rachunkowość i controlling	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	---	96
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	---	690
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	---	66
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	---	90,2
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	---	85

Źródło: Raport samooceny

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	ekonomia i finanse 90% nauki o zarządzaniu i jakości 10%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry, 120 pkt ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	480 godz./ 3 miesiące / 19 pkt ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>ekonomia zrównoważonego rozwoju, ekonomia biznesu, ekonomia transportu, spedycji i logistyki, gospodarowanie zasobami ludzkimi</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	---	13
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	---	546
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	---	41
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	---	80
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	---	61

Źródło: Raport samooceny

⁵W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Zgodnie ze Strategią Sopotkiej Szkoły Wyższej na lata 2018-2025 (Załącznik do uchwały Senatu nr 4 z dnia 10.01.2018) misją Sopotkiej Szkoły Wyższej w Sopocie jest kształcenie wysoko wykwalifikowanych specjalistów posiadających zarówno wiedzę ogólną, jak i specjalistyczną, a także umiejętności praktyczne dla potrzeb zrównoważonego rozwoju i społeczeństwa opartego na wiedzy. Koncepcja kształcenia i cele kształcenia dla kierunku ekonomia, studia pierwszego i drugiego stopnia, profil praktyczny, prowadzonego w Filii w Chojnicach Sopotkiej Akademii Nauk Stosowanych wpisują się w misję i strategię Uczelni. Cele strategiczne, jako punkt odniesienia do koncepcji zostały też literalnie przywołane w dokumentacji programów studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Na studiach pierwszego stopnia kierunku ekonomia koncepcja kształcenia „oparta jest na założeniu, że absolwent powinien posiadać wszechstronną wiedzę ekonomiczną umożliwiającą podjęcie pracy w zawodzie ekonomisty na stanowiskach operacyjnych, takich jak np. specjalista analityk w zakresie gospodarowania zasobami finansowymi, ludzkimi oraz materialnymi w jednostkach gospodarczych. Jest on przygotowany do pracy w przedsiębiorstwach różnych branż (w tym branż charakterystycznych dla regionu chojnickiego), w jednostkach doradczych oraz organizacjach i instytucjach (publicznych i pozarządowych) w kraju i za granicą. Posiada niezbędną wiedzę i umiejętności do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej. Absolwent kierunku Ekonomia jest przygotowany do przeprowadzenia analizy dostępnych lub tworzonych informacji wspierających podejmowanie racjonalnych decyzji osadzonych w realiach gospodarczych. Porusza się swobodnie w europejskiej przestrzeni społeczno-gospodarczej. Zna język obcy na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Absolwent kierunku ekonomia studia pierwszego stopnia jest przygotowany do podjęcia kształcenia na studiach drugiego stopnia, w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych”. W przywołanym opisie należy dokonać korekty nazw dziedzin i dyscyplin zgodnie z aktualnie obowiązującą klasyfikacją.

W opisie koncepcji kształcenia kierunku ekonomia studia drugiego stopnia znajdujemy: „głównym celem kształcenia na kierunku Ekonomia (studia drugiego stopnia) jest uzyskanie pogłębionej, w stosunku do studiów pierwszego stopnia, wiedzy z zakresu zjawisk ekonomicznych, a także dyscyplin komplementarnych, pozwalających na rozpoznanie, diagnozowanie i rozwiązywanie problemów gospodarczych w różnego rodzaju podmiotach: przedsiębiorstwach, instytucjach finansowych i jednostkach samorządu terytorialnego w skali lokalnej, regionalnej i globalnej. Rozumienie występowania zjawiska ryzyka na rynku finansowym i globalnym oraz umiejętność zarządzania nim, a także umiejętność przeprowadzania analiz finansowych oraz fundamentalnych wraz z ich właściwą interpretacją”.

Tak sformułowane ogólnie założenia koncepcji i celów kształcenia mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany: wiodąca - ekonomia i finanse oraz dodatkowo nauki o zarządzaniu i jakości uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku ekonomia. Jednakże, jak zasygnalizowano w opisie koncepcji, na pierwszym stopniu realizowane są specjalności/„ścieżki dyplomowania”, a Uczelnia nie przedstawia w programie studiów celów i koncepcji kształcenia, jak również nie definiuje sylwetki absolwenta w odniesieniu do tej części programu, która realizowana jest w ramach tych specjalności - a jest to aż 69 pkt ECTS - ponad 38%

osiąganych w programie studiów pkt ECTS), co nie daje podstaw do stwierdzenia poprawności przyjętych założeń programowych.

Na studiach pierwszego stopnia Uczelnia w ramach programu studiów (nabór od roku akademickiego 2023/2023) oferuje (jak wynika z harmonogramu realizacji programu) trzy specjalności/ "ścieżki dyplomowania", są to: *ekonomia menadżerska firmy rodzinnej, finanse przedsiębiorstw i ekonomia transportu, spedycji i logistyki*.

Na studiach drugiego stopnia (nabór od roku 2023/2024) opis koncepcji odnosi się do dwóch modułów/specjalności (14 pkt ECT) takich jak: *ekonomia menadżerska* oraz *ekonomia transportu, spedycji i logistyki* i w tym przypadku przedstawiono zarys sylwetki absolwenta, ale w harmonogramie realizacji programu studiów znajdujemy 3 moduły: *ekonomię menadżerską, ekonomię transportu, spedycji i logistyki* oraz *ekonomię i finanse przedsiębiorstw*. Na podstawie dokumentacji dostarczonej podczas wizytacji realizowane są natomiast jeszcze inne specjalności: *ekonomia biznesu* oraz *ekonomia transportu, spedycji i logistyki*.

Z uwagi na fakt, że kształcenie na kierunku ekonomia studia drugiego stopnia realizowane jest od roku akademickiego 2022/2023 na podstawie pozwolenia MNISW, a dokumentacja Rady Programowej nie wskazuje na dokonywane w międzyczasie zmiany specjalności/modułów dyplomowania dla studiów drugiego stopnia od początku uruchomienia kierunku niezbędne jest wykazanie stanu faktycznego odnośnie realizowanych specjalności zgodnie ze stanem przyjętym w założeniach koncepcji oraz harmonogramie realizacji programu we wniosku o uruchomienie kierunku.

Z treści dostarczonych protokołów Rady Programowej Kierunku oraz zarządzeń konstytuujących tę Radę wynika, że Rada w okresie 2021-2023 nie podejmowała kompleksowych analiz w zakresie koncepcji i celów kształcenia, a jedynie wybranych kwestii związanych z konstrukcją i realizacją programu. Rada spotykała się w okresie 2021-2023 raz w roku. W składzie Rady znajduje się tylko jeden przedsiębiorca zajmujący się zawodowo prowadzeniem biura rachunkowego, a interesariusz wewnętrzny - student dołączony został do Rady Programowej 10.01.2025 r. (w składzie z dnia 10.09.2024 nie ujęto udziału studenta). O braku systematycznych przeglądów założeń koncepcji programu (szczególnie widoczne w przypadku studiów pierwszego stopnia) świadczy chociażby fakt, że w programie studiów pierwszego stopnia począwszy od naboru 2022/2023 powieliła się zapis: „Na kierunku Architektura wewnątrz stosowane są następujące metody śródsesemestralnej i końcowej weryfikacji efektów kształcenia”, a w opisie sposobu ustalenia liczby realizowanych godzin użyto sformułowania: „zgodnie z obowiązującym prawem (nie odniesiono się tu do aktów wewnętrznych Uczelni) liczba godzin na studiach niestacjonarnych (...) nie może być mniejsza niż 60% ilości godzin na studiach stacjonarnych” domyślnie powołano się zatem na nieaktualną podstawę prawną Dz.U.2007.164.1166.

Uczelnia w przedłożonej dokumentacji Rady Programowej nie potwierdziła, że koncepcja i cele kształcenia zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi oraz, że są one zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy, a zaproponowana oferta specjalności, stanowi efekt analiz i konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi, partnerami biznesowymi oraz studentami. Jedynie w ramach wizytacji podczas spotkania z interesariuszami zewnętrznymi, obecny na spotkaniu przedstawiciel Rady Programowej deklarował konsultowanie koncepcji we wskazanych aspektach z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

W koncepcji kształcenia uwzględniono nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wynikające stąd uwarunkowania. W procesie nauczania (realizacja wybranych zajęć w połączeniu synchronicznym) i uczenia się na kierunku ekonomia pierwszego

i drugiego stopnia w szerokim zakresie wykorzystywana jest platforma e-learningowa EduPortal, zawierająca materiały do pracy własnej studenta, w tym e-learningowy kurs języka obcego. Kadra została przygotowana do wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość w procesie nauczania. W przypadku studiów pierwszego stopnia w dokumentacji programowej nie zamieszczono efektów kierunkowych z uwzględnieniem przyporządkowania do Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK). Oceny poprawności zgodności efektów z właściwym poziomem PRK dokonano na podstawie zamieszczonego na stronie BIP Załącznika nr 2a do uchwały Senatu nr 1 z dnia 12.12.2023.

Dla kierunku ekonomia studia pierwszego stopnia przewidziano 16 efektów uczenia się z zakresu wiedzy, 18 z zakresu umiejętności oraz 8 z zakresu kompetencji społecznych. Generalnie są one zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem praktycznym, zakładają realizację efektów z wiedzy i umiejętności dla wybieranej specjalności. W przypadku studiów drugiego stopnia przewidziano 7 efektów uczenia się z zakresu wiedzy, 9 z zakresu umiejętności oraz 6 z zakresu kompetencji społecznych.

Generalnie efekty kierunkowe są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami, do których został przyporządkowany kierunek, to jest odpowiednio: ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości w proporcjach dla pierwszego stopnia (92%/8%), a dla drugiego stopnia (90%/10%). Efekty kierunkowe oraz efekty dla zajęć uwzględniają w szczególności umiejętności praktyczne, komunikowania się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku ekonomia. Efekty kierunkowe są generalnie sformułowane w sposób zrozumiały. Zauważono jednak pewne odstępstwa od właściwych poziomów PRK w obszarze zakresu poszczególnych efektów uczenia się:

- w przypadku (pierwszy stopień studiów) nie uwzględniono pełnej charakterystyki w kategorii wiedzy - zakres i głębokość - kompletność perspektywy poznawczej (P6S_WG), tj.: *zna i rozumie (w części) ...zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem* oraz w kategorii wiedzy - kontekst, uwarunkowania, skutki (P6S_WK) w (części) *... podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości*, z zaproponowanej grupy efektów dla kategorii opisowej WK Efekt EK_W09 *“ma wiedzę o rachunkowości służącej prowadzeniu księgowości różnych podmiotów, sporządzaniu sprawozdań finansowych i podejmowaniu decyzji strategicznych i operacyjnych* nie jest w tym zakresie sformułowany wystarczająco precyzyjnie;
- w przypadku (pierwszy i drugi stopień) efektów z obszaru kompetencji społecznych dla kategorii opisowej KK- ocena, krytyczne podejście nie uwzględniono charakterystyki w części *jest gotów do... zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu*;
- w odniesieniu do efektu dotyczącego realizacji debaty sformułowanego dla studiów pierwszego stopnia (EK_U03) *“ocenia i wydaje opinie na temat problemów gospodarczych i społecznych”* i dla drugiego (EK_U02) *“ocenia i wydaje opinie na temat złożonych problemów gospodarczych i społecznych”* należy stwierdzić, że tak przyjęte sformułowania nie odzwierciedlają zróżnicowania wymagań między 6 i 7 poziomem PRK, gdzie dla 7 poziomu od studenta wymaga się *prowadzenia debaty*, a dla szóstego – *brania udziału w debacie - przedstawiania i oceniania różnych opinii i stanowiska oraz dyskusowania o nich*;
- w przypadku (pierwszy stopień) efektów umiejętności błędnie do kodów charakterystyk UO (*organizacja pracy - planowanie i praca zespołu*) przypisano efekt umiejętności U16 *“wykorzystać instrumenty planowania rozwoju regionu”* (efekt zresztą niepokryty);
- w przypadku (pierwszy stopień) efekt z kompetencji społecznych EK_K07 błędnie przypisano do nieistniejącej kategorii opisowej KU (błąd pisarski);

- w sformułowaniu efektów z kompetencji społecznych przyporządkowywanych dla kategorii opisowej KO niedostatecznie wyeksponowano, w przypadku efektów dla pierwszego stopnia *wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego*, a dla drugiego stopnia *wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego oraz inicjowania działań na rzecz interesu publicznego* (to dotyczy pierwszego i drugiego stopnia);
- na drugim stopniu błędnie do kodu charakterystyki przypisano efekt z wiedzy EK_W03 *zna w sposób pogłębiony powiązania między (sferą?) realną gospodarki a sferą finansową i prawną* zamiast do kategorii opisowej WG to do WK, a poza tym w sformułowaniu zabrakło zaznaczonego wyrazu;
- w przypadku kategorii kompetencji społecznych – kategoria opisowa KK - ocena, krytyczne podejście nie została wyartykułowana/nie uwzględniono charakterystyki w części jest gotów do... *zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu* (podobna sytuacja dotyczy drugiego stopnia);
- dla drugiego stopnia sformułowanie efektu z kompetencji EK_K01 „jest gotów podejmować i prowadzić czynności zawodowe zgodnie z zasadami etyki” bardziej oddaje charakterystykę dla 6 poziomu „jest gotów do przestrzegania zasad etyki” niż poziomowi 7, „jest gotów do przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad”;
- w przypadku studiów drugiego stopnia nie wyeksponowano w efektach z wiedzy kategorii opisowej WK opisu w części (...) *zna zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego*;
- należy jeszcze wskazać na nieprawidłowe odniesienia kierunkowych efektów uczenia się, tj. jednocześnie do dwóch różnych kategorii opisowych 6. poziomu PRK (np. WG i WK), chociaż treść efektów wskazuje wyrażnie na tylko jedną z nich.

Ponadto po analizie kart przedmiotów zauważono, że na pierwszym stopniu brak pokrycia dla efektów kierunkowych EK_W08 *zna i rozumie mechanizmy i reguły ekonomiczne działające w sferze międzynarodowych stosunków gospodarczych i międzynarodowej polityki handlowej* (nie ma zajęć umożliwiających pokrycie, w ramach makroekonomii, nie ma miejsca na szersze potraktowanie zagadnień z międzynarodowych stosunków gospodarczych) i EK_U16 *potrafi wykorzystać instrumenty planowania rozwoju regionu* - treści i efekty zajęć nie umożliwiają także pokrycia EK_U16 - to efekt z obszaru dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, wprowadzenie systemu dla jego osiągnięcia wymagałoby wprowadzenia zajęć *zarządzanie rozwojem regionalnym*, w ramach przedmiotu *polityka gospodarcza i regionalna* (de facto zawierającym treści wyłącznie z obszaru polityki gospodarczej nie ma możliwości realizacji tego przedmiotu, tym bardziej uwzględniając wymiar godzinowy zajęć).

Należy też zauważyć, że efekt EK_U16 jest bardzo wąski w swoim zakresie i „dedykowany” pojedynczym zajęciom (które być może były w toku prac nad programem usunięte, a efekt pozostał). W efekcie z wiedzy EK_W08 występuje zdublowanie treści (międzynarodowa polityka handlowa mieści się w międzynarodowej polityce ekonomicznej, a ta jest podstawowym przedmiotem badań w ramach MSG).

Efekty dla zajęć Uczelnia formułuje wyłącznie w kategorii umiejętności, przypisując do każdego efektu z zajęć po kilka efektów kierunkowych z wszystkich trzech kategorii (wiedzy, umiejętności i kompetencji jednocześnie), np. dla zajęć z *polityki społecznej* do jednego efektu dla zajęć (efekt nr 5) przypisano 4 kierunkowe efekty w zakresie wiedzy, 3 w zakresie umiejętności oraz 2 w zakresie kompetencji społecznych. Brak zatem logicznego powiązania między efektami kierunkowymi a efektami dla zajęć.

Brak właściwego „przeniesienia” efektów kierunkowych na efekty dla zajęć (jeżeli nie sformułowano efektów dla zajęć z obszaru wiedzy i kompetencji społecznych, to w jaki sposób osiągnąć kierunkowe

efekty w tych obszarach?). Brak spójności między efektami kierunkowymi a efektami uczenia się dla zajęć określonymi wyłącznie dla umiejętności nie tworzy właściwych podstaw do stworzenia poprawnego systemu ich weryfikacji.

Powszechne jest też wskazywanie dużej liczby bardzo szczegółowych efektów dla zajęć, co później utrudnia weryfikację osiągania tych efektów, np. *ekonomia ESG* - 11 efektów dla zajęć.

Niezależnie od sformułowanych uchybień efekty uczenia się (kierunkowe, zajęć) są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin, do których kierunku ekonomia jest przyporządkowany, a także stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku ekonomia.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku studiów I i II stopnia są zgodne z przedstawioną strategią Uczelni oraz polityką jakości. Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin jest zasadne. Przedstawiona koncepcja kształcenia oraz program studiów uwzględniają postęp w obszarach działalności gospodarczej właściwych dla kierunku ekonomia. Kształcenie na ocenianym kierunku uwzględnia nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Efekty uczenia się określone dla kierunku ekonomia studiów I i II stopnia są sformułowane w sposób zrozumiały i zgodne z koncepcją i celami kształcenia, odpowiadają profilowi praktycznemu, a także są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości, do których kierunek został przyporządkowany.

Podstawę do zaproponowania oceny kryterium spełnione częściowo stanowią następujące braki i nieprawidłowości zdiagnozowane w wyniku oceny:

1. Uczelnia nie wykazała związku koncepcji i celów kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego i zawodowego rynku pracy oraz wpływu interesariuszy na rozwój programu studiów.
2. W koncepcji kształcenia, w tym sylwetce absolwenta, na studiach I i II stopnia nie określono celów kształcenia w odniesieniu do projektowanych „ścieżek dyplomowania/specjalizacji”.
3. W dokumentacji programu I i II stopnia znajdują się wymagające korekty/uściślenia zapisy odnośnie do: realizowanych specjalności/„ścieżek dyplomowania”, stosowanych metod weryfikacji uczenia się (w dokumentacji programu studiów I stopnia podano metody dla kierunku Architektura wnętrz), jak również odwołania do nieaktualnej klasyfikacji dziedzin i dyscyplin naukowych (dla studiów I stopnia).
4. . Efekty uczenia się określone dla zajęć na studiach I i II stopnia nie uwzględniają efektów uczenia się w zakresie wiedzy i kompetencji społecznych.
5. W przypadku studiów pierwszego stopnia do efektów EK_U16, EK_W08 nie przypisano odpowiednich zajęć, w tym treści programowych, w których mają być one osiągnęte.
6. W trakcie oceny na studiach I i II stopnia stwierdzono braki i niezgodności z charakterystykami drugiego stopnia PRK zawartymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji wskazane w opisie kryterium, a mianowicie: niepełne uwzględnienie

efektów odnoszących się do wszystkich kategorii opisowych charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6. i 7. PRK.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się weryfikację poprawności odniesienia kierunkowych efektów uczenia się do właściwych kategorii opisowych poziomu 6. i 7. PRK.

Zalecenia

1. Zaleca się na studiach I i II stopnia konsultowanie koncepcji (w tym w obszarze wypracowanych specjalności) i celów kształcenia oraz dokumentowanie opiniowania przez interesariuszy potwierdzającego zgodność wypracowanej koncepcji, w tym efektów uczenia się z oczekiwaniami interesariuszy, otoczenia społeczno-gospodarczego i potrzebami zawodowego rynku pracy.
2. Zaleca się na studiach I i II stopnia uzupełnienie koncepcji kształcenia o cele kształcenia, w tym sylwetki absolwenta o charakterystyki sylwetki absolwenta w odniesieniu do projektowanych „ścieżek dyplomowania” /specjalizacji.
3. Zaleca się na studiach I i II stopnia korekty/uściślenie w dokumentacji programu studiów zapisów odnośnie do realizowanych specjalności/ „ścieżek dyplomowania”, jak również stosowanych metod weryfikacji uczenia się (w dokumentacji programu studiów I stopnia podano metody dla kierunku Architektura wnętrz i odwołanie do aktualnej klasyfikacji dziedzin i dyscyplin naukowych (w przypadku studiów I stopnia).
4. Zaleca się na studiach I i II stopnia określenie dla wszystkich zajęć uwzględnionych w programie studiów specyficznych efektów uczenia się zawierających zakres przedmiotowy wiedzy do opanowania oraz konkretne umiejętności i kompetencje społeczne możliwe do osiągnięcia przez studenta w ramach tych zajęć i logiczne powiązanie efektów dla zajęć z efektami kierunkowymi.
5. . Zaleca się w przypadku studiów pierwszego stopnia przypisanie do efektów EK_U16, EK_W08 odpowiednich zajęć, w tym treści programowych, w których mają być one osiągnane.
6. Zaleca się na studiach I i II stopnia uwzględnienie pełnego opisu efektów uczenia się we wszystkich kategoriach opisowych zgodnie z charakterystykami drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6. i 7. PRK zawartych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe w przypadku studiów pierwszego stopnia realizowane są w ramach grup zajęć: przedmiotów ogólnych, podstawowych, kierunkowych i przedmiotów w ramach profilu dyplomowania obejmującego seminarium dyplomowe i praktyki zawodowe. Zajęcia rozłożone są w harmonogramie

realizacji programu co do zasady stosownie do stopnia zaawansowania wiedzy i umiejętności na poszczególnych latach studiów. Zajęcia ogólne i podstawowe realizowane są na pierwszym roku. Zajęcia kierunkowe rozpoczynają się na semestrze drugim, ale realizowane są głównie w ramach trzeciego i czwartego semestru. Od semestru drugiego wprowadzane są stopniowo zajęcia profilu dyplomowania. *Seminarium dyplomowe* realizowane jest na piątym i szóstym semestrze, a poprzedzone jest *metodyką pisania prac projektowych* (de facto dyplomowych) na semestrze czwartym. *Praktyka zawodowa* realizowana jest na piątym i szóstym semestrze.

Na studiach drugiego stopnia w semestrze pierwszym realizowane są głównie zajęcia podstawowe, kierunkowe i obieralne wolnego wyboru. *Seminarium dyplomowe* jest realizowane w semestrze drugim, trzecim i czwartym. *Praktyka zawodowa* realizowana jest w semestrze drugim i trzecim.

Treści programowe są generalnie zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscyplin, do których kierunek ekonomia jest przyporządkowany, normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. W programie studiów, zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia, z jednej strony ujęto wiele treści programowych odnoszących się do aktualnego stanu praktyki jak np.: *ekonomia ESG, controlling strategiczny, portfel inwestycyjny, społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstwa, analiza i wizualizacja danych biznesowych*, ale z drugiej strony analiza kart przedmiotów wskazuje na częste wykorzystywanie przestarzałej literatury (np.: *mikroekonomia, statystyka opisowa, nauka o przedsiębiorstwie, zarządzanie łańcuchem dostaw, rachunkowość zarządcza, relacje inwestorskie, makroekonomia zaawansowana*) i zbyt rzadkie wskazywanie literatury zagranicznej odnoszącej się do najnowszych osiągnięć z danej tematyki zajęć.

Treści programowe w niewielkim stopniu uwzględniają realizację praktycznych umiejętności. Zdecydowanie za mało (drugi stopień 24!, a pierwszy 38) godzin zajęć realizowanych jest w formie laboratoriów, podczas których studenci mogliby wykorzystywać oprogramowanie właściwe dla działalności zawodowej, chociażby w większym zakresie Excel Office (chodzi o nabycie umiejętności wykorzystania posiadanej wiedzy do formułowania i rozwiązywania problemów oraz wykonywania zadań typowych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów P6S_UW). Analiza stanu faktycznego wykazała, że poza typowym biurowym oprogramowaniem Excel i Word, w ramach oprogramowania specjalistycznego sporadycznie wykorzystywany jest Gretl do zajęć z *modelowania i prognozowania zjawisk* gospodarczych oraz Symfonia w ramach zajęć z rachunkowości, a w ramach realizowanej na pierwszym i drugim stopniu specjalności: *ekonomia transportu, spedycji i logistyka* nie zaplanowano zajęć laboratoryjnych z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania.

Treści programowe dla studiów I i II stopnia są generalnie kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich (z zastrzeżeniami sformułowanymi w ramach kryterium 1) efektów uczenia się. Nie uwzględniono bowiem treści programowych umożliwiających uzyskanie efektów EK_W08 i EK_U16 na stopniu pierwszym.

Odnosząc się natomiast do przyjętego (na pierwszym stopniu) efektu EK_U_17 student *potrafi zarządzać procesami zachodzącymi w obszarach wybranej specjalności w ramach kierunku ekonomia* w planie studiów brakuje zajęć z zarządzania procesowego lub chociażby podstaw zarządzania już w pierwszym semestrze. Należy przy tym nadmienić, że potrzeba wprowadzenia takich zajęć wynika z faktu, że dla wszystkich specjalności na pierwszym semestrze realizowane są zajęcia *nauka o przedsiębiorstwie*, gdzie jako wymagania wstępne wskazano podstawową wiedzę z zarządzania, a w ramach specjalności *ekonomia menedżerska* oraz *ekonomia transportu, spedycji i logistyki* pojawiają się zajęcia *zarządzanie strategiczne*, a zatem brakuje wprowadzenia do podstaw zarządzania.

Nazwa specjalności/"ścieżki dyplomowania" *ekonomia transportu, spedycji i logistyki* (realizowane zarówno na pierwszym, jak i na drugim stopniu) nie odpowiada treściom programowym zajęć, jest to w zasadzie specjalność osadzona w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Świadczą o tym (w przypadku programu studiów pierwszego stopnia) m.in. takie zajęcia jak: *marketing, negocjacje w biznesie, zarządzanie strategiczne, zarządzanie łańcuchem dostaw*, a brak tu chociażby *ekonomiki transportu*. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku studiów drugiego stopnia.

Na drugim stopniu nie uwzględniono zajęć z wnioskowania statystycznego, które umożliwiłby zdobycie i wykorzystanie wiedzy z obszaru formułowania i weryfikacji hipotez, niezbędnej przy realizacji pracy zgodnie z przyjętymi na Uczelni zasadami przygotowywania pracy dyplomowej. Jest to tym bardziej ważne, że na studiach pierwszego stopnia student ma zajęcia jedynie ze statystyki opisowej. Należy także wprowadzić do treści programowych podstawy wiedzy z zakresu zasad ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego.

W harmonogramie realizacji programu studiów drugiego stopnia niezrozumiałe jest zakwalifikowanie zajęć takich jak: *polityka pieniężna, rachunkowość zarządcza oraz relacje inwestorskie* do grupy zajęć podstawowych.

Studia prowadzone są wyłącznie w trybie niestacjonarnym, trwają w przypadku studiów pierwszego stopnia 6 semestrów, w ciągu których student uzyskuje 180 punktów ECTS, a w przypadku studiów drugiego stopnia 4 semestry przy 120 punktach ECTS, przy czym rozłożenie nakładu pkt ECTS w poszczególnych semestrach, zwłaszcza w przypadku studiów pierwszego stopnia jest bardzo nierównomierne: dla pierwszego stopnia kształtuje się jak :30, 30; 33, 20; 32, 35, a dla studiów drugiego stopnia: 28,30; 34,28.

W programie studiów przyjęto generalnie, że 1 punkt ECTS odpowiada 25 godzinom nakładu pracy studenta. W przypadku praktyk 1 punkt ECTS wynosi 25,26 godziny i mieści się w przedziale 25-30 godzin na ECTS. Praktyki (według programów studiów dla naborów 2023/2024 i 2024/2025) na studiach pierwszego stopnia stanowią 960 godzin - 38 pkt ECTS, a na studiach drugiego stopnia 480 godzin - 19 pkt ECTS. Łączna liczba godzin w programie studiów pierwszego stopnia wynosi 1650 (690 godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów plus 960 godzin praktyk), a przy studiach drugiego stopnia 1026 (546 godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów plus 480 godzin praktyk). Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów należy uznać za zgodny z wymaganiami w tym zakresie. Natomiast nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć budzi zastrzeżenia odnośnie poprawności oszacowania i zapewnienia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Zbyt duży oczekiwany jest nakład pracy własnej zwłaszcza z zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, przy niewielkim realnie zakresie wsparcia godzinami konsultacji.

Na podstawie analizy kart przedmiotów, które zawierają bilans nakładu pracy studenta można stwierdzić, że nakłady te nie są w odpowiedni sposób dopasowane do zakresu treści. Przykładem w tym zakresie są zajęcia *makroekonomia* zawierające dodatkowo treści mikroekonomii i polityki gospodarczej do realizacji podczas 6 godzin wykładu i 12 godzin ćwiczeń, co nie zapewnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się (zwłaszcza wobec dużej liczby zakładanych efektów umiejętnościowych z zajęć). W kartach przedmiotu praktycznie brak jest wskazania liczby godzin konsultacji (analiza stanu faktycznego potwierdziła jednakże ich realizację tak stacjonarnie, jak i poprzez EduPortal), a łączna liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału, zwłaszcza w przypadku zajęć podstawowych, realnie (na co wskazują prace etapowe) nie pozwala na osiągnięcie tak licznie wskazanych efektów z umiejętności.

Planowana liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów w formie zajęć zorganizowanych przez Uczelnię, określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć, jest zbyt mała i nie zapewnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Dla studiów pierwszego stopnia naborów 2023/2024 i 2024/2025 liczba ta wynosi 690 (wymiar mniejszy niż praktyki zawodowej, która stanowi 960 godzin), a dla studiów drugiego stopnia wynosi 546 godzin (przy 480 godzinach praktyki zawodowej). Przy nakładzie 180 pkt ECTS dla studiów pierwszego stopnia (pomijając praktyki zawodowe) w bezpośrednim kontakcie student realizuje jedynie około 15% tego wymiaru, a na studiach drugiego stopnia przy nakładzie 120 pkt ECTS około 18%.

W odniesieniu do wielu zajęć z grupy podstawowych przewidziany wymiar bezpośredniego kontaktu nie gwarantuje możliwości osiągnięcia założonych efektów uczenia się, w szczególności uwzględniając praktyczny profil studiów i konieczność kształtowania umiejętności praktycznych. Na studiach pierwszego stopnia często zdarzają się sytuacje, kiedy zajęciom podstawowym o przypisanym nakładzie pracy 5 pkt ECTS przydzielono 18 godz. zajęć (6 wykładów i 12 ćwiczeń) w bezpośrednim kontakcie (mniej niż 15% tego wymiaru), są to zajęcia z: *mikroekonomii, makroekonomii, statystyki opisowej, podstaw finansów i podstaw rachunkowości*. Jednocześnie należy dodać, że wszystkie wymienione zajęcia zaklasyfikowano jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne. Na studiach drugiego stopnia 5 pkt ECTS i 24 godziny bezpośredniego kontaktu przypisano zajęciom z *polityki pieniężnej i rachunkowości zarządczej*, a 5 pkt ECTS przy 32 godzinach w kontakcie *makroekonomii zaawansowanej* (to także zajęcia zakwalifikowane jako kształtujące umiejętności praktyczne). Należy jednocześnie zauważyć, że Uczelnia w sylabusach nie uzasadnia przypisania tak dużego wymiaru punktów ECTS pracy własnej studenta, nie definiuje zakresu oczekiwanej pracy własnej studenta.

Na studiach pierwszego stopnia dla naboru 2022/2023 liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego kontaktu wynosi 922 godzin przy 960 godzinach praktyk (dla porównania zajęciom z *makroekonomii* przy 6 pkt ECTS przydzielono 48 godzin w kontakcie). Dla naboru 2022/2023 realnie, w kontekście możliwości osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów, oszacowano liczbę godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów. Tak duża zmiana, polegająca na zmniejszeniu w programie studiów pierwszego stopnia łącznie oraz dla poszczególnych zajęć liczby godzin bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów dla naborów 2023/2024, 2024/2025 w porównaniu z programem dla naboru 2022/2023, została wprowadzona bez uprzedniej analizy i opiniowania Rady Programowej (o czym świadczą dostarczone protokoły Rady Programowej). Zmiana polega na zmniejszeniu o 232 godziny wymiaru godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów.

Treści programowe obejmują zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie co najmniej jednego języka obcego. Jest to do wyboru język angielski i niemiecki. Na studiach pierwszego stopnia lektorat trwa 4 semestry, przy 9 pkt ECTS i 64 godzinach bezpośredniego kontaktu. Dodatkowo w programie przewidziane są zajęcia do wyboru w języku angielskim – specjalistyczne zajęcia z obszaru nauk prawnych *International business and corporate law/ introduction to e-commerce law* w wymiarze 12 godzin - 2 ECTS (zajęcia te wprowadzono do harmonogramu przed zakończeniem kursu lektoratu). Sposób zaprojektowania zajęć z języka obcego (na podstawie analizy karty przedmiotu) nie wskazuje na oczekiwane zróżnicowanie efektów uczenia się, treści programowych oraz metod weryfikacji na poszczególnych etapach realizacji tych zajęć (4 semestry), co uniemożliwia właściwe zaprojektowanie metod weryfikacji i oceny realizacji tych zajęć na poszczególnych semestrach. Wymiar godzinowy (zwłaszcza godziny kontaktowe) z zajęć realizowanych w języku obcym nie gwarantują osiągnięcia

zakładanego dla 6 poziomu PRK poziomu biegłości językowej B2. Zalecana jest weryfikacja sposobu zaprojektowania zajęć z lektoratu oraz uzupełnienie oferty zajęć prowadzonych w języku obcym.

Na studiach drugiego stopnia w ciągu 2 semestrów realizowany jest język obcy specjalistyczny w wymiarze 32 godzin – 5 ECTS, z dodatkowym wsparciem 30 godzinowego kursu e-learningowego w ramach samokształcenia. W karcie przedmiotu wskazano jako wymagania wstępne poziom znajomości języka obcego min. A2, a finalnie student ma skończyć naukę języka biznesowego na poziomie min. B2. Organizacja zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (wobec faktu, że jest to przedmiot kształtujący umiejętności praktyczne) i prowadzenie zajęć jako łączonych z kierunkiem finanse i rachunkowość utrudnia realizację zakładanych efektów uczenia się. Przyjęte założenia kształcenia językowego nie gwarantują osiągnięcia zakładanego dla 7 poziomu PRK poziomu biegłości językowej B2+. Zalecana jest weryfikacja sposobu zaprojektowania i organizacji zajęć z lektoratu oraz uzupełnienie oferty zajęć prowadzonych w języku obcym.

Odnosząc się do sekwencji zajęć i grup zajęć, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, jest ona generalnie poprawna z pewnymi zastrzeżeniami. Na studiach pierwszego stopnia lektorat z języka angielskiego realizowany jest w semestrach 2-5, a w czwartym semestrze realizowane są zajęcia *International business and corporate law/ introduction to e-commerce law*, zajęcia te powinny być wprowadzone po zakończonym kursie lektoratu. Na studiach drugiego stopnia *makroekonomia zaawansowana* powinna być realizowana przed zajęciami z *polityki pieniężnej*.

Dobór form zajęć wskazuje na relatywnie duży udział wykładów wobec ćwiczeń i znikomy, (jak dla profilu praktycznego) zajęć w formie laboratoriów. I tak na pierwszym stopniu udział poszczególnych form zajęć w toku studiów (bez praktyki) wynosi odpowiednio: wykłady - 40%, ćwiczenia - 40%, lektorat 9,3%, laboratorium (38 godzin) - 5,5%, a dla studiów drugiego stopnia: wykłady – 42,5%, ćwiczenia – 38,8%, lektorat 5,9%, laboratorium komputerowe (24 godziny) - 4,4%. Tak mały udział formy laboratoriów komputerowych uniemożliwia osiąganie efektów z zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, których realizacja powinna przebiegać w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej (a więc w dużym stopniu w dostępie do podstawowego i specjalistycznego oprogramowania właściwego dla zawodu ekonomisty).

W ramach wskazanych w programie studiów pierwszego stopnia zajęć do wyboru (program obowiązujący dla naboru 2023/2024) duży (ponad 38%) udział stanowi blok zajęć specjalizacyjnych/ "ścieżka dyplomowania" (69 ECTS), w ramach którego Uczelnia wymienia *praktyki zawodowe* (38 ECTS) *seminarium dyplomowe* (14 ECTS) oraz *zajęcia modułu dyplomowania* (17 ECTS). Uczelnia nie oferuje jednak zróżnicowanych, specyficznych dla poszczególnych specjalności/ścieżek dyplomowania treści programowych seminariów oraz programów praktyk zawodowych uwzględniających dobór odpowiednich (do profilu specjalności) miejsc realizacji praktyk. Uczelnia nie zapewnia zatem realnej możliwości wyboru zajęć przez studenta. Ponadto na studiach pierwszego stopnia (bez uwzględnienia praktyki, ale nawet wliczając seminarium dyplomowe) liczba punktów ECTS dla zajęć do wyboru wynosi 45, a zatem wskaźnik udziału punktów ECTS zajęć do wyboru w ogólnej liczbie punktów na poziomie 25% kształtuje się poniżej wymaganego w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2787) minimum na poziomie 30%. Na studiach drugiego stopnia bez uwzględnienia praktyki osiągnięto 42 pkt ECTS dla zajęć do wyboru; wskaźnik udziału punktów ECTS zajęć do wyboru w ogólnej liczby punktów na poziomie 35% spełnia wymogi rozporządzenia w sprawie studiów.

Wskazany przez Uczelnię w programie studiów pierwszego stopnia dla naboru 2023/2024 i 2024/2025 wymiar zajęć kształtujących umiejętności praktyczne wynosi 90,2 pkt ECTS przy 180 pkt ECTS ogółem, a na studiach drugiego stopnia 80 ECTS przy 120 ECTS ogółem. Wymiar ten ujmuje wiele zajęć,

w przypadku których klasyfikacja budzi zastrzeżenie z uwagi na fakt, że: ich realizacja nie przebiega w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej np. *statystyka opisowa* (obliczenia na ćwiczeniach prowadzone na kartce papieru zamiast z wykorzystaniem oprogramowania), lub też w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, np. na ćwiczeniach z *mikroekonomii, makroekonomii, makroekonomii zaawansowanej, czy polityki pieniężnej* realizowane są przede wszystkim przykładowe zadania, służące jedynie ilustracji i lepszemu zrozumieniu zagadnień teoretycznych (wskazuje na to analiza kart przedmiotów). Celem *seminarium dyplomowego* jest natomiast przygotowanie pracy dyplomowej prezentującej ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane ze studiami na danym kierunku, a także przygotowanie studenta do egzaminu dyplomowego.

Jednocześnie odnosząc się do formy zajęć klasyfikowanych jako kształtujące umiejętności praktyczne należy wskazać, że wykazano tu poprawnie ćwiczenia i laboratoria, z tym, że wymiar punktów ECTS z zajęć laboratoryjnych kształtujących umiejętności praktyczne wynosi dla pierwszego stopnia: 7 pkt ECTS, a dla drugiego tylko 2 pkt ECTS. To także sygnalizuje, że mimo, iż klasyfikacja zajęć do grupy kształtujących umiejętności praktyczne pozornie jest prawidłowa to w niewielkim stopniu uwzględniono potrzeby tworzenia warunków pracy w laboratoriach komputerowych, chociażby na oprogramowaniu Excel, by warunki realizacji zajęć praktycznych były zbliżone do realnych warunków pracy zawodowej ekonomisty. Na studiach pierwszego stopnia do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie zaklasyfikowano natomiast praktyki zawodowej. Zakwalifikowanie praktyki zawodowej umożliwi spełnienie wymogu przypisania zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne liczby punktów ECTS w wymiarze większym niż 50% ogółu punktów ECTS.

Należy także zauważyć, że na studiach pierwszego stopnia zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne stanowią 90,2 pkt ECT przy 424 godzinach z bezpośrednim udziałem (niespełna 17 ECTS), co powoduje bardzo duży udział nakładu pracy własnej studenta w osiąganiu założonych dla tych zajęć efektów uczenia się. Na studiach drugiego stopnia (nie wliczając praktyk) to wymiar 61 ECTS przy 314 godzinach z bezpośrednim udziałem nauczyciela lub innej osoby prowadzącej zajęcia i studenta (niespełna 13 ECTS). Zakres pracy studenta w odniesieniu do kształtowania umiejętności praktycznych nie został zdefiniowany w sylabusach.

W programie studiów pierwszego stopnia prawidłowo przewidziano w wymiarze 5 pkt ECTS zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych (są to do wyboru *filozofia/estetyka* oraz *kulturoznawstwo/historia reklamy*), a w przypadku studiów drugiego stopnia 6 pkt ECTS, są to zajęcia *kulturoznawstwo* i *historia reklamy*.

Plan studiów pierwszego stopnia dla naboru 2023/2024 i 2024/2025 obejmuje zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w wymiarze 150 godzin, a dla studiów drugiego stopnia - 160. Dla naboru 2022/2023 studia pierwszego stopnia nie przewidziano w planie zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, ale analiza stanu faktycznego, na podstawie przedłożonego rozkładu zajęć, wskazuje na realizację zajęć w tej formule przy użyciu platformy Eduportal np. z języka obcego (2022Z_FN1_EK_JA2). Generalnie wskazany w programach studiów wymiar godzin zajęć realizowanych z użyciem metod i technik kształcenia na odległość tak dla studiów pierwszego stopnia, jak i drugiego stopnia, jest zgodny z wymaganiami w tym zakresie.

Stosowane metody dydaktyczne są różnorodne. Wykłady, które stanowią ok. 40% zajęć prowadzone są najczęściej w formie wykładu konwersatoryjnego lub problemowego z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej i uzupełniane są zalecaną literaturą do samodzielnego studiowania. Umiejętności praktyczne, a także kompetencje społeczne nabywane są głównie podczas ćwiczeń audytoryjnych,

podczas których stosowana paleta metod jest znacznie szersza. Jest to rozwiązywanie różnorodnych zadań i przykładów liczbowych, studium przypadku, realizacja projektu, dyskusja. Stosowana jest praca w grupach polegająca na przygotowaniu projektu, jak i na bieżącym rozwiązywaniu zadań na zajęciach. W doborze metod uwzględniane są najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a w nauczaniu i uczeniu się stosowane są generalnie właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Wspomniane metody, przede wszystkim dyskusja czy projekty stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się.

Przeprowadzone hospitacje zajęć potwierdziły zgodność stosowanych metod z zapisami w kartach przedmiotów. Na nielicznych wybranych zajęciach stosowane są narzędzia informatyczne, głównie Excel. Niezbędne jest zatem bardziej intensywne wykorzystanie oprogramowania, przede wszystkim specjalistycznego. Przedstawione sylabusy nie potwierdzają, że w programie studiów w odpowiedni sposób zaplanowano wykorzystanie metod dydaktycznych gwarantujących osiągnięcie przez studentów deklarowanych efektów uczenia się w obszarze wykorzystania technik informacyjno-komunikacyjnych. W programie studiów, poza podstawowymi narzędziami pakietu MS Office i w niewielkim zakresie Gretl, Symfonia, nie potwierdzono wykorzystania innych narzędzi informatycznych wspomagających procesy analizy danych, w tym danych finansowo-księgowych, zarządzania, optymalizacji ekonomicznej procesów logistycznych. W opisie realizacji zajęć (karty przedmiotów) nie określono jakie czynności zgodne z aktualnymi oczekiwaniami rynku pracy w zakresie praktycznego wykorzystania narzędzi informacyjno-komunikacyjnych będzie wykonywał student. Uniemożliwia to właściwe przygotowanie studenta do działalności zawodowej zgodnej z kierunkiem studiów. Ponadto analiza sylabusów, zwłaszcza dla zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, wykazuje niewielki zakres stosowania metody projektów polegających na rozwiązywaniu problemów praktycznych, studium przypadku, metody symulacyjnej.

W procesie kształcenia wykorzystywane są metody i techniki kształcenia na odległość. Analiza stanu faktycznego wykazuje jednakże realizację w tej formule także zajęć kształtujących umiejętności praktyczne i to nie tylko wykładów, ale i ćwiczeń np.: *komunikacja i zarządzanie zespołem, język obcy specjalistyczny, czy zarządzanie magazynem*. Na Uczelni zatem w przypadku zajęć kształtujących umiejętności na ogół, chociaż nie powszechnie stosuje się wymóg, by metody i techniki kształcenia na odległość mogą być wykorzystywane pomocniczo. Należy także nadmienić, że we wszystkich sylabusach przy metodzie prowadzenia zajęć, sformułowano niejednoznaczny zapis, że zajęcia alternatywnie mogą być prowadzone z wykorzystaniem technik nauczania na odległość. Zapis ten wymaga korekty, należy wskazywać metody i techniki kształcenia na odległość tylko w sylabusach tych zajęć, które przewidziane są do realizacji w programie studiów jako zajęcia je wykorzystujące.

Metody dydaktyczne stosowane podczas lektoratów są zróżnicowane, ale raczej tradycyjne takie jak: wykład, dyskusja, prezentacja, konwersacja, tłumaczenie tekstu, stosowane metody są prawidłowo dobrane w kontekście nabywania umiejętności komunikowania się. Z punktu widzenia metod kształcenia, są one wystarczające dla uzyskania kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 na studiach pierwszego stopnia i B2+ na studiach drugiego stopnia. Możliwość dostosowania procesu uczenia się, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, zapewniają przepisy wewnętrzne uczelni, przede wszystkim Regulamin studiów oraz procedury uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Zapisy Regulaminu przewidują indywidualną organizację studiów oraz indywidualne ścieżki kształcenia.

Na kierunku ekonomia realizowane są obowiązkowe praktyki studenckie, które uwzględnia również strategia rozwoju Uczelni, stanowią one integralną część programu studiów na studiach pierwszego

stopnia jak i drugiego stopnia. Praktyczny profil studiów ma pozwolić na zacieśnienie współpracy Uczelni z przedsiębiorstwami oraz innymi organizacjami lub instytucjami, które potrzebują absolwentów rozumiejących aktualne i przyszłe wyzwania biznesowe.

Uczelnia współpracuje w ramach praktyk /staży z ponad 50 firmami lokalnego rynku pracy. Firmy te w zależności od wielkości przyjmują równocześnie na praktyki/ staże od 1 do 5 osób. Zabezpiecza to w pełni potrzeby uczelni w zakresie praktyk dla kierunku ekonomia.

Praktyka zawodowa - zgodnie z programem studiów do zajęć - realizowana jest na studiach pierwszego stopnia w semestrze 5 i 6 i obejmuje łącznie 960 godzin, a na studiach drugiego stopnia w semestrze 2 i 3 przy łącznym wymiarze 480 godzin. Za realizację praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia studenci otrzymują 38 punktów ECTS oraz 19 punktów ETCS na studiach drugiego stopnia. W harmonogramie studiów pierwszego stopnia dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku 2022/2023 (obecny 3 rok) w semestrze piątym niepoprawnie przypisano 10 pkt. ECTS do 320 godz. praktyki zawodowej, ponieważ zgodnie z obowiązującymi wymogami prawa punkt ECTS powinien odpowiadać 25–30 godzinom pracy studenta. Nieprawidłowość tę usunięto w kolejnych cyklach kształcenia. Wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ETCS oraz umiejscowienie praktyk w planie studiów zapewniają odpowiedni czas i miejsce w programie studiów oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów zaplanowanych w programie efektów uczenia się i zdobycia umiejętności praktycznych dla spełnienia wymogu rynku pracy. Treści kart przedmiotów pierwszego i drugiego stopnia studiów nie są jednak zróżnicowane dla obu stopni studiów ani dla poszczególnych specjalizacji.

Realizacja praktyki zawodowej na studiach pierwszego stopnia zakłada osiągnięcie 5 efektów uczenia się w zakresie umiejętności (odnoszących się do 16 efektów kierunkowych) oraz 4 efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych (odnoszących się do 7 efektów kierunkowych), natomiast na studiach drugiego stopnia osiągnięcie 7 efektów uczenia się w zakresie umiejętności (odnoszących się do 12 efektów kierunkowych) oraz 5 efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych (odnoszących się do 8 efektów kierunkowych). Efekty uczenia się zaplanowane dla praktyk zawodowych ujęte w kartach przedmiotu są co do zasady zgodne na obu stopniach studiów z przypisanymi do pozostałych zajęć efektami.

Zgodnie z przedstawionym programem studiów pierwszego stopnia praktyki zawodowe stanowią element bloku zajęć specjalizacyjnych, które Uczelnia wymienia w ramach „zajęć do wyboru”. Uczelnia nie zapewnia jednak zróżnicowanego, specyficznego dla poszczególnych specjalności, zakresu tematycznego praktyk zawodowych powiązanych z wyborem specjalności oraz dopasowanych do tych treści miejsc realizacji praktyk. Powoduje to brak zapewnienia możliwości realnego wyboru studenta we wskazanym obszarze. W programie studiów drugiego stopnia praktyki znajdują się w grupie zajęć wolnego wyboru.

Zaprojektowany program praktyk zawodowych nie wskazuje jakie zadania profesjonalne jest zobowiązany w trakcie praktyki wykonywać student. W treściach programowych (sylabus) na każdym etapie praktyki przewiduje się jedynie „zapoznanie” studenta z określonymi procesami w podmiocie, w którym jest realizowana praktyka. Tak sformułowany program nie potwierdza więc, że student w trakcie praktyki wykonywał będzie określone czynności profesjonalne i w konsekwencji osiągnie założone efekty uczenia się w obszarze umiejętności. Brak jest również zróżnicowania założonych efektów uczenia się oraz tematyki praktyk zawodowych w poszczególnych etapach jej realizacji (semestr 5 i 6), co nie daje podstaw do poprawnego zaprojektowania metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych etapach jej rozliczania. Zbyt ogólnie są w sylabusie przedstawione oczekiwania dla poszczególnych specjalizacji w ramach praktyk. Sylabus nie przewiduje

zrealizowania projektu w miejscu odbywania praktyki, co umożliwiłoby realne zapoznanie się ze specyfiką podmiotu i realizacji profesjonalnych czynności związanych ze specjalizacją wybraną przez studenta. Karta przedmiotu (sylabus) dla praktyk na studiach drugiego stopnia nie różni się od karty przedmiotu ze studiów pierwszego stopnia. Także w tym przypadku nie umożliwia to kompletnej weryfikacji wykorzystania w praktyce zdobytej wiedzy teoretycznej w trakcie studiów przez studentów. Jeśli duża część studentów studiów drugiego stopnia wywodzi się spośród absolwentów studiów pierwszego stopnia, powoduje to de facto powtórkę procesu uczenia się tego samego i brak realnego rozwoju kompetencji oraz umiejętności praktycznych.

Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych praktykom dokonywana jest przez dziekana lub wyznaczonego pracownika naukowego zgodnie z procedurą odbywania praktyk P-SANS-5-4. Podstawą zaliczenia praktyki jest złożenie poświadczenia odbycia praktyki zawodowej wystawione przez opiekuna z zakładu pracy. Ocena praktyki na studiach pierwszego stopnia zgodnie z sylabusem dotyczy wyłącznie specjalizacji *księgowość i finanse*, przy tym nie przypisuje wag do dwóch składowych oceny: raportu z praktyki, opinii o praktykancie wydanej przez zakład, brakuje natomiast w karcie przedmiotu wykorzystaniu do zaliczenia praktyki karty ewaluacji praktyki.

Ocena praktyki na studiach drugiego stopnia to składowa trzech elementów z przypisaną wagą, na którą składają się:

- sporządzone przez studenta sprawozdanie z praktyki, którego załącznikiem jest dziennik praktyki poświadczony przez zakładowego opiekuna praktyki zawodowej – waga 0,3,
- ocena przebiegu praktyki wystawiona przez uczelnianego opiekuna praktyk zawodowych – waga 0,5,
- ewaluacja dokonana przez osobę zaliczającą praktykę zawodowej – waga 0,2.

Ocena końcowa z praktyki zawodowej jest wyznaczana jako suma iloczynów ocen częściowych i ich współczynników wagowych.

Analiza stanu faktycznego wskazuje, że uczelniani opiekunowie praktyk nie są przypisani do poszczególnych specjalności. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów przez studentów efektów uczenia się podczas wykonywania praktyk są poprawne. System praktyk co prawda jest kompleksowy i odpowiedni do wymogów stawianych uczelniom, jednak kompetencje opiekunów sprawujących realną opiekę ze strony Uczelni nie gwarantują poprawności oceny. Role opiekunów po stronie Uczelni według dostarczonych dokumentów wypełniają dwaj pracownicy administracyjni Biura Karier. Dokumentacja przebiegu praktyk ma zbyt uogólniony charakter co utrudnia ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Oceny osiągnięcia efektów uczenia zatem nie mają charakteru kompleksowego i nie gwarantują poprawności końcowej oceny.

Dotyczy to także oceny praktyk po stronie zakładowego opiekuna praktyki, gdzie nie stwierdzono, aby byli oni odpowiednio przeszkoleni ani przygotowania ze strony Uczelni do tego procesu. Uczelnia nie potwierdziła tych działań, brak jest w systemie też informacji o tym, a w dokumentach systemowych nie pokazano tego procesu. Opiekun w miejscu pracy powinien wiedzieć jak prowadzić praktykanta i jak go potem ocenić. Proces weryfikacji przebiegu praktyk głównie, jeśli nie jedynie, po stronie Uczelni przebiega poprzez wykorzystanie metod zdalnych, a konkretnie telefonicznie.

Należy zauważyć, że wyznaczeni uczelniani opiekunowie praktyk z Biura Karier nie posiadają odpowiednich kompetencji, doświadczenia oraz kwalifikacji do merytorycznej ich oceny praktyk realizowanych według wybranej specjalizacji na kierunku studiów. Ich liczba jest w prawdzie wystarczająca do zapewnienia właściwej realizacji praktyk od strony organizacyjnej i na jednego pracownika przypada ok. 60 praktykantów.

Zakład pracy przyjmujący studenta na praktykę na mocy porozumienia i zgodnie z procedurą powołuje także zakładowego opiekuna praktyki, który sprawuje opiekę nad studentem w czasie odbywania praktyki.

Z analizy stanu faktycznego wynika, że miejsce odbywania praktyki zawodowej należy uzgodnić z opiekunem praktyk przed jej rozpoczęciem, gdyż brak takiego uzgodnienia może skutkować niezaliczeniem praktyki zgodnie z programem studiów. Zgody wydaje Dziekan. Miejsce praktyki zawodowej oraz charakter wykonywanej przez studenta pracy muszą być zgodne z kierunkiem studiów i umożliwiać osiągnięcie założonych efektów uczenia się. W przypadku wątpliwości studenta dotyczących decyzji opiekuna praktyk zawodowych co do wyboru miejsca praktyki, ostateczne rozstrzygnięcie podejmuje Dziekan. Ponadto przed rozpoczęciem praktyki, student zobowiązany jest przedłożyć Dziekanowi, który jest opiekunem praktyk ramowy plan praktyki zawodowej, potwierdzony przez zakład pracy.

Podczas praktyki zawodowej przewidziane są hospitacje przeprowadzane zgodnie z procedurą przez uczelnianego opiekuna praktyk zawodowych. Jednakże z analizy stanu faktycznego wynika, że hospitacje realizowane są wyłącznie telefonicznie, choć forma stacjonarna jest zapisana także w procedurze. Nie daje to możliwości realnej oceny przebiegu praktyki i nie umożliwia ona weryfikacji osiągnięcia założonych efektów uczenia się, w szczególności weryfikacji infrastruktury jej towarzyszącej. Każda hospitacja kończy się sporządzeniem protokołu.

Analiza stanu faktycznego wskazuje, że Uczelnia oferuje studentom listę miejsc, w których mogą odbyć praktyki w przypadku, gdyby nie udało się samodzielnie znaleźć miejsca ich odbywania przez studenta. Analiza stanu faktycznego wskazuje jednak, że w zdecydowanej większości studenci samodzielnie wskazują miejsca realizacji praktyki zawodowej. Uczelnia nie dopuszcza w procedurze praktyk ich realizacji w formie zdalnej, czyli z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Nie stwierdzono z posiadanej dokumentacji, aby praktyki były realizowane tymi metodami i technikami.

Dobór miejsc odbywania praktyk i infrastruktura, po analizie opinii praktykantów i kart ocen, wskazuje, że co do zasady jest zgodny z potrzebami, nie zawsze jednak odpowiada wybranym specjalizacjom przez studentów. Zbyt duży akcent położony jest na umiejętności w obszarze rachunkowości i finansów a nie na np. transport czy logistykę, jeśli student wybrał sobie specjalizację, przykładowo transport.

Na stronie internetowej Uczelni Eduportal w zakładce „Dla Studenta” według opisu student ma znaleźć niezbędne informacje dotyczące praktyki zawodowej. Nie są tam opublikowane jednak karty zajęć, lista opiekunów praktyk na poszczególnych specjalnościach, ze wskazaniem kontaktu i harmonogramu konsultacji, nie ma też regulaminu praktyk zawodowych wraz ze wszystkimi załącznikami.

Analiza stanu faktycznego wskazuje, że Uczelnia zapewnia studentom miejsca odbywania praktyk zawodowych, w większości studenci samodzielnie jednak wskazują ich miejsce odbywania. Każdy student po zakończeniu praktyki dostarcza kwestionariusz ankiety dotyczący oceny przebiegu praktyki. Po zakończonej praktyce zakładowi opiekunowie praktyk dostarczają opinię w sprawie praktyk, w której mają możliwość przedstawienia swoich propozycji dotyczących organizacji praktyk czy wprowadzenia treści programowych niezbędnych dla studentów podczas pracy zawodowej.

Według ankiet i ocen ze strony studentów infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte zasady. Procedura wymaga doprecyzowania w kontekście przywoływanego w niej koordynatora praktyk i rozróżnienia z opiekunami.

Program praktyk i efekty uczenia się podlegają ocenie dokonywanej z udziałem studentów, a jej wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

Zajęcia na studiach niestacjonarnych organizowane są w ramach zjazdów weekendowych generalnie co dwa tygodnie w formule max 4-godzinnych bloków (8 zjazdów stacjonarnych w semestrze). Realizacja zaczyna się w piątki po południu po godzinie 15.30 (to głównie wykłady przewidziane do realizacji z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość). W soboty zajęcia realizowane są głównie stacjonarnie i w niektórych terminach zdalnie, a w niedziele stacjonarnie. Pierwszy zjazd w danym roku akademickim odbywa się w drugiej połowie września, a ostatni w miesiącu lipcu. Rozkłady wszystkich prowadzonych zajęć dostępne są w Wirtualnej Uczelni. Generalnie rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Jednakże bardzo mała liczba godzin, zwłaszcza w przypadku studiów pierwszego stopnia w bezpośrednim kontakcie prowadzącego zajęcia i studenta, powoduje że na zajęciach jest zbyt mało czasu (na ćwiczeniach i laboratoriach), który można przeznaczyć na sprawdzenie i ocenę efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach (zwłaszcza w kontekście dużej liczby zadań praktycznych, przy których w kartach przedmiotu wskazana jest śródsemestralna weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się).

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe są generalnie zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany, normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku ekonomia. Harmonogram realizacji programu studiów oraz przewidziany nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów pozwala na osiągnięcie przez studentów kierunkowych efektów uczenia się. Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Treści programowe określone dla praktyki zawodowej, liczba godzin, a także umiejscowienie w planie studiów wskazują na możliwość osiągnięcia przez studentów określonych efektów uczenia się.

Jednakże zaprojektowany program praktyk zawodowych na pierwszym i drugim stopniu studiów nie wskazuje precyzyjnie jakie zadania profesjonalne jest zobowiązany w trakcie praktyki wykonywać student. W kartach przedmiotu dla praktyk na każdym etapie praktyki przewiduje się jedynie „zapoznanie” studenta z określonymi procesami w podmiocie, w którym jest realizowana praktyka. Tak sformułowany program nie potwierdza więc, że student w trakcie praktyki wykonywał będzie określone czynności profesjonalne i w konsekwencji osiągnie założone efekty uczenia się w obszarze umiejętności. Sylabusy dla odbywania praktyk dla pierwszego jak i dla drugiego stopnia studiów są prawie identyczne, co w praktyce nie daje podstaw na oczekiwane pogłębienie umiejętności dla studenta studiów drugiego stopnia.

Zaproponowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się dla praktyk zawodowych na drugim stopniu studiów są poprawne co do metody, ale ich treści nie są odpowiednie, aby osiągnąć pożądane efekty uczenia się. Sposób dokumentowania praktyk umożliwia skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Na pierwszym stopniu studiów karta przedmiotu nieprecyzyjnie opisuje kwestię oceny i zaliczenia praktyk, nie przypisując wag do poszczególnych kryteriów.

Wątpliwości budzą kompetencje oraz doświadczenie w specjalizacjach wybieranych przez studentów oraz kwalifikacje opiekunów praktyk (pracowników Biura Karier), którzy mają umożliwiać prawidłową realizację praktyk i ich zaliczenie. Procedura dotycząca praktyk zawodowych jest zbyt ogólna i nie jest precyzyjna. Pojawia się w niej pojęcie „koordynatora ds. praktyk” mającego przeprowadzać kontrole w miejscach praktyk i jego rolą ma być dokumentowanie hospitalizacji. W żaden sposób nie jest jednak określona jego rola w całym procesie i w szczególności w relacji do opiekunów praktyk ze strony Uczelni i pracowników Biura Karier.

Kryterium nie można uznać za w pełni spełnione z powodu występowania następujących nieprawidłowości:

1. liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS na studiach pierwszego i drugiego stopnia, nie umożliwiają studentom osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się;
2. treści programowe (zaplanowane zajęcia) na studiach I i II stopnia w ramach specjalności *ekonomia transportu, spedycji i logistyki* nie odpowiadają dyscyplinie ekonomia i finanse; specjalność osadzona jest w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości;
3. brak treści programowych z podstaw zarządzania (pierwszy stopień), wnioskowania statystycznego oraz zasad ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego (drugi stopień), niezbędnych do zapewnienia osiągnięcia efektów uczenia się zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia;
4. Godziny zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wskazują na zajęcia takie jak konsultacje, których wymiar nie został w programie studiów (odpowiednio w sylabusach) ujęty;
5. nieprawidłowości w sposobie zaprojektowania i organizacji zajęć z lektoratu oraz niedostateczna oferta zajęć prowadzonych w języku obcym zarówno na pierwszym, jak i na drugim stopniu studiów;
6. brak w kartach przedmiotu dla studiów I i II stopnia opisu/zdefiniowania nakładu pracy własnej studenta;
7. niedostateczny, zarówno na pierwszym, jak i na drugim stopniu studiów, udział laboratorium jako formy zajęć umożliwiającej realne kształtowanie umiejętności praktycznych;
8. brak na studiach pierwszego stopnia zapewnienia realnego na poziomie min. 30% udziału zajęć wybieralnych w ofercie kształcenia;
9. przypadki klasyfikowania na studiach I i II stopnia do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zajęć niezgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2787);
10. realizacja zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w wymiarze innym niż wskazany w programie studiów I i II stopnia;

11. niewielki zakres wykorzystania metod dydaktycznych gwarantujących osiągnięcie przez studentów deklarowanych efektów uczenia się w obszarze wykorzystania technik informacyjno-komunikacyjnych;
12. nieaktualność zalecanej studentom literatury w przypadku wielu zajęć na studiach I i II stopnia;
13. przypadki stosowania na studiach I i II stopnia metod nieadekwatnych do specyfiki zajęć (nieuwzględniających specyfiki zajęć kształtujących umiejętności praktyczne) oraz wykorzystywania w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne metod i technik kształcenia na odległość nie tylko pomocniczo.
14. brak skutecznego nadzoru nad realizacją praktyk zawodowych (nieprecyzyjna oraz zbyt ogólna procedura dotycząca odbywania praktyk P-SANS-5-4) nie zapewnia ich prawidłowego przebiegu i wartości merytorycznej, a w konsekwencji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.
15. zaliczanie praktyk następuje w sposób niejednolity na studiach pierwszego i drugiego stopnia, z tymże udokumentowanie ich nie jest prowadzone w formie np. szczegółowego dzienniczka praktyk lub w formie prac projektowych realizowanych podczas praktyk. Szczegółowa karta praktyk (z lakonicznym zapisami pracy z tygodnia praktyk) jest skonstruowana tak, że nie zawiera konkretnych umiejętności czy efektów uczenia się podczas realizacji praktyki.
16. brak zróżnicowania celów i treści programowych praktyk zawodowych dla studiów pierwszego i drugiego stopnia. Inny zakres wiedzy i umiejętności powinien być wymagany na różnych etapach rozwoju studenta.
17. praktyki zawodowe w ograniczonym stopniu odnoszą się do specjalizacji, brakuje dopasowania ich programu oraz miejsca do oferowanych studentom specjalizacji w ramach kierunku studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się zmianę w sposobie prezentacji obszaru praktyk na stronie internetowej w zakładce praktyki zawodowe, aby informacje te były łatwe w identyfikacji i dostarczały potrzebnych informacji studentom.
2. Rekomenduje się realizację w większym wymiarze hospitacji praktyk w postaci stacjonarnej lub hybrydowej. Powinny zostać wskazane w procedurze precyzyjne reguły przeprowadzania hospitacji praktyk. Powinien zostać określony również zakres współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk w zakładach i sposoby ich komunikowania się.

Zalecenia

1. Zaleca się zwiększenie na studiach I i II stopnia liczby godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć (zwłaszcza zajęcia kierunkowe), zajęć umożliwiających uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego i zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, aby realnie zapewnić osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.
2. Zaleca się dostosowanie treści programowych na studiach I i II stopnia w ramach specjalności *ekonomia transportu, spedycji i logistyki*, tak by specjalność odpowiadała nie tylko z nazwy, ale i

z realizowanych treści dyscyplinie ekonomia i finanse, zwłaszcza że kierunek na studiach I stopnia w 92%, a na studiach II stopnia został do niej przyporządkowany.

3. Zaleca się uzupełnienie treści programowych z podstaw zarządzania (I stopień studiów), wnioskowania statystycznego oraz zasad ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego (II stopień studiów), niezbędnych do zapewnienia osiągnięcia efektów uczenia się zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia.
4. Zaleca się na studiach I i II stopnia w sylabusach ująć wymiar konsultacji.
5. Zaleca się właściwe zaprojektowanie i organizację zajęć z lektoratu zapewniające osiągnięcie zakładanego dla 6. poziomu PRK poziomu biegłości językowej B2 na studiach I stopnia i zakładanego dla 7. poziomu PRK poziomu biegłości językowej B2+ na studiach II stopnia oraz uzupełnienie oferty zajęć prowadzonych w języku obcym na studiach I i II stopnia.
6. Zaleca się na studiach I i II stopnia szczegółowy opis w sylabusach nakładu pracy własnej studenta (w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, w szczególności z uwzględnieniem uregulowań prawnych w tym zakresie).
7. Zaleca się na studiach I i II stopnia zwiększenie udziału laboratorium jako formy zajęć umożliwiającej realne kształtowanie umiejętności praktycznych.
8. Zaleca się na studiach pierwszego stopnia zapewnić realny na poziomie min. 30% udział przedmiotów wybieralnych w ofercie kształcenia.
9. Zaleca się na studiach I i II stopnia klasyfikowanie do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zajęć zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2787) z uwzględnieniem konieczności spełnienia warunku w zakresie przypisania zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne liczby punktów ECTS w wymiarze większym niż 50% ogółu punktów ECTS, wymaganych do ukończenia studiów na kierunku.
10. Zaleca się na studiach I i II stopnia realizację zajęć z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość, w wymiarze ściśle wskazanym w programie studiów, tylko tych, w przypadku których w programie studiów założono realizację w takiej formule.
11. Zaleca się na studiach I i II stopnia zwiększenie zakresu wykorzystania metod dydaktycznych gwarantujących osiągnięcie przez studentów deklarowanych efektów uczenia się w obszarze wykorzystania technik informacyjno-komunikacyjnych.
12. Zaleca się na studiach I i II stopnia aktualizację literatury przedmiotu w kartach przedmiotu.
13. Zaleca się na studiach I i II stopnia dostosowanie stosowanych metod dydaktycznych do specyfiki zajęć (uwzględnienie specyfiki zajęć kształtujących umiejętności praktyczne) oraz wykorzystywanie wyłącznie pomocniczo metod i technik kształcenia na odległość w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.
14. Zaleca się doprecyzowanie zasad realizacji praktyk zawodowych poprzez uzupełnienie i uszczegółowienie procedury P-SANS-5-4 oraz wdrożenie skutecznych mechanizmów nadzoru nad ich przebiegiem, w celu zapewnienia osiągania zakładanych efektów uczenia się przez studentów.
15. Zaleca się korektę metod weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w procedurze, zakładanych dla praktyk na studiach pierwszego i drugiego stopnia, a także sposobu dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań, co ma na celu umożliwienie opiekunowi praktyk dokonanie pełnej oceny uzyskanych przez studenta wyników w ramach realizowanego przedmiotu.

16. Zaleca się modyfikację i rozróżnienie treści programowanych i celów praktyk zawodowych dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, uwzględniające odmienny poziom zaawansowania wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów na poszczególnych etapach studiów.

17. Zaleca się dostosowanie programu oraz miejsc realizacji praktyk zawodowych do oferowanych specjalizacji w ramach kierunku studiów, tak aby w większym stopniu wspierały one rozwój kompetencji charakterystycznych dla wybranej ścieżki kształcenia.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia w Sopotkiej Akademii Nauk Stosowanych określone są corocznie w Uchwale Senatu w sprawie warunków i trybów oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia w danym roku akademickim. Na studia niestacjonarne pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunek ekonomia może ubiegać się kandydat, który posiada świadectwo dojrzałości (studia pierwszego stopnia), a w przypadku studiów drugiego stopnia kandydat musi posiadać dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia lub dokument równoważny. Od kandydatów na studia drugiego stopnia oczekuje się dyplomu ukończenia studiów przynajmniej w dziedzinie nauk społecznych. Uczelnia nie określiła zatem jednoznacznych i selektywnych zasad i kryteriów przyjęcia na studia. Podstawą przyjęcia kandydatów na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia jest kolejność zgłoszeń do wysokości ustalonych limitów przyjęć. Nie określono kryteriów jakościowych kwalifikacji w postępowaniu rekrutacyjnym, co nie daje możliwości przeprowadzenia właściwego doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się.

Dla kandydatów na studia drugiego stopnia, którzy nie ukończyli studiów pierwszego stopnia w zakresie dyscyplin ekonomia i finanse lub nauk o zarządzaniu i jakości, proponuje się obowiązkowe zajęcia wyrównujące brakujące efekty uczenia się z zakresu studiów pierwszego stopnia (na podstawie informacji z programu studiów drugiego stopnia z zajęć są to: *makroekonomia, mikroekonomia, matematyka finansowa*). Analiza stanu faktycznego, wykazała, że procedura wyrównywania różnic programowych nie była jeszcze realizowana, ponieważ do tej pory na studiach drugiego stopnia kierunku ekonomia naukę kontynuowali wyłącznie absolwenci studiów pierwszego stopnia kierunku ekonomia z tejże Filii.

Kandydaci na studia mogą złożyć dokumenty rekrutacyjne w formie papierowej w Dziale Rekrutacji na Uczelni lub dokonać rejestracji on-line za pośrednictwem systemu elektronicznego IRK. Procedury rekrutacyjne są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

W uchwałach rekrutacyjnych nie uwzględniono informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Te kwestie winny być wzmiankowane w uchwałach rekrutacyjnych, ponieważ Uczelnia na kierunku ekonomia realizuje kształcenie z użyciem metod i technik kształcenia na odległość.

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej określone zostały w procedurze SZJK SANS – Rozpatrywanie Spraw Studenckich P-SANS-5-10. Z podaniem o uznanie efektów uczenia się student

składa suplement do dyplomu studiów, w której potwierdzone zostały przez władze innej uczelni jego osiągnięcia. student składa także kartę przedmiotu/modułu, która stanowi podstawę weryfikacji treści kształcenia. Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Procedura P-SANS-6-1, związana z uznawalnością efektów uczenia się, przyjęta uchwałą nr 2 Senatu Sopotkiej Szkoły Wyższej (obecnie Sopotkiej Akademii Nauk Stosowanych) z dnia 28.05.2019 zawiera: zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, warunki i tryb ich potwierdzania oraz sposób powoływania i tryb działania komisji weryfikującej efekty uczenia się.

Zgodnie z procedurą weryfikacja efektów uczenia się jest dokonywana w oparciu o efekty uczenia się określone w programie studiów dla danego kierunku, studiów pierwszego i drugiego stopnia. W wyniku potwierdzania efektów uczenia się, zgodnie z wymogami w tym zakresie, można zaliczyć studentowi nie więcej niż 50% punktów ECTS, przypisanych do danego programu studiów. Liczba studentów na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, która została przyjęta na studia na podstawie najlepszych wyników uzyskanych w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się, nie może być większa niż 20% ogólnej liczby studentów na tym kierunku, poziomie i profilu studiów. Rezultatem procesu potwierdzania efektów uczenia się jest zaliczenie określonych modułów/zajęć. Weryfikacji efektów uczenia się dokonuje komisja weryfikacji efektów uczenia się, powoływana każdorazowo przez dziekana wydziału, w której skład wchodzi: nauczyciel akademicki posiadający stopień naukowy co najmniej doktora i wiedzę w zakresie programu studiów, którego efekty dotyczą oraz znajomość procesu potwierdzania efektów uczenia się; nauczyciel akademicki reprezentujący obszar wiedzy i dyscypliny naukowe, których efekty uczenia się dotyczą; nauczyciel odpowiedzialny za zajęcia/moduł lub prowadzący zajęcia/moduł albo inny nauczyciel posiadający doświadczenie dydaktyczne w realizacji zajęć/modułu, którego efekty są potwierdzane. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zapewniają zatem możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Zasady, warunki i tryb dyplomowania na studiach pierwszego i drugiego stopnia wraz z przyjętymi standardami prac dyplomowych określają procedury SZJK SSW Dyplomowanie P-SANS-5-6 i Antyplagiat P-SANS-20. Zawarto w nich szczegółowe wymogi dotyczące przygotowania pracy dyplomowej, zasady recenzowania, zasady akceptacji raportów Jednolitego Systemu Antyplagiatowego dla promotorów prac dyplomowych, warunki przystąpienia do obrony oraz organizację i przebieg egzaminu dyplomowego. Każda pisemna praca dyplomowa zostaje sprawdzona w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym (JSA). Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest zdanie wszystkich egzaminów i zaliczeń obowiązujących w programie studiów i dopuszczenie pracy do obrony przez promotora, pozytywny wynik weryfikacji pracy w JSA również zatwierdzony przez promotora. Podczas egzaminu dyplomowego student odpowiada na trzy losowo wybrane pytania z: zajęć kierunkowych, modułu dyplomowania oraz problematyki podjętej w pracy dyplomowej przygotowane przez recenzenta pracy. Pytania z przedmiotów kierunkowych i modułu dyplomowania udostępniane są studentom na platformie eduPortal. Podstawą oceny na dyplomie ukończenia studiów jest średnia ważona z ocen, uzyskanych w trakcie studiów- (50%) z pracy dyplomowej (ocena promotora i recenzenta – łącznie 25%) oraz egzaminu dyplomowego (25%).

Seminarium dyplomowe na pierwszym stopniu trwa 3 semestry, a na drugim dwa. Zgodnie z przyjętymi procedurami nauczyciel ze stopniem min. doktora uprawniony do prowadzenia prac dyplomowych może równocześnie opiekować się maksymalnie 8-12 studentami realizującymi prace dyplomowe. W uzasadnionych indywidualnych przypadkach dziekan może zwiększyć limit przydzielonych prac dyplomowych nauczycielowi akademickiemu. Na seminarium student zapoznaje się z zasadami pisania pracy dyplomowej oraz dokonuje wyboru tematu pracy dyplomowej. Celem seminarium dyplomowego jest również kontrola postępów i pomoc w realizacji pracy dyplomowej w każdej fazie jej powstawania.

Na Uczelni obowiązują ogólnouczelniane wymagania stawiane pracom dyplomowych i szczegółowe wymagania dla poszczególnych kierunków studiów. Zgodnie z wymaganiami ogólnouczelnianymi: „W pracy licencjackiej dyplomant wykazuje się umiejętnością prezentacji podstawowej wiedzy z obszaru programu studiów, zawiera przegląd literatury z danego zakresu problemowego i przedmiotowego związanego z kierunkiem studiów, umiejętnością samodzielnego (pod kierunkiem promotora) opracowania podjętego zadania badawczego lub praktycznego. Praca polega na zastosowaniu metod typowych dla danego zawodu. Praca dyplomowa magisterska ma charakter pracy teoretyczno-analitycznej lub projektowej rozwiązującej pogłębiony problem badawczy inżynierski lub społeczno-ekonomiczny. Praca polega na zastosowaniu metod naukowych lub aplikacji praktycznej zmierzających do osiągnięcia celu. Zawiera przegląd literatury zarówno krajowej, jak i zagranicznej”.

W wymaganiach szczegółowych dla kierunku ekonomia znajdujemy natomiast: „praca dyplomowa w zasadniczej części obejmuje tematykę z zakresu dyscypliny wiodącej - ekonomia i finanse. Może zawierać uzupełniające treści z zakresu prawa gospodarczego i podatkowego oraz nauk o zarządzaniu i jakości. Zakres merytoryczny pracy dyplomowej powinien obejmować część teoretyczną i empiryczną. Praca dyplomowa licencjacka prezentuje podstawową wiedzę z zakresu wybranego problemu ekonomiczno-finansowego. Rozwiązuje rzeczywiste problemy ekonomiczne, księgowe, finansowe i podatkowe występujące w działalności przedsiębiorstw z wykorzystaniem metod analitycznych. W pracy tej wykorzystuje się wiedzę z zakresu: analizy finansowej, funkcjonowania rynków i instrumentów finansowych, rachunkowości, controllingu, makro i mikroekonomii, podstaw prawa, zarządzania”. W pracy magisterskiej w szczególności „rozdziały empiryczne (...) powinny być poświęcone weryfikacji postawionej hipotezy badawczej. Powinny zawierać szczegółową analizę i ocenę m.in. zbadanych (zdiagnozowanych) zjawisk, dokonaną za pomocą danych ilościowych (wskaźników) lub metod analizy jakościowej, modeli i scenariuszy umożliwiających wnioskowanie lub formułowanie rekomendacji dla praktyki gospodarczej. (...) Rozdział czwarty powinien też zawierać elementy rekomendacji autora uzupełnienia lub modyfikacji istniejącej badanej rzeczywistości”.

Tak zarysowane wskazania co do specyfiki pracy licencjackiej i magisterskiej zgodne są z profilem praktycznym kierunku ekonomia. Jednakże zastrzeżenia budzi sformułowanie praca (licencjacka) „może zawierać uzupełniające treści z zakresu prawa gospodarczego i podatkowego oraz nauk o zarządzaniu i jakości”. O ile nie budzi wątpliwości odniesienie do dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości, do której kierunek ekonomia został przyporządkowany, tak wskazanie dodatkowo prawa gospodarczego i podatkowego jest niezrozumiałe. Oczwistym jest bowiem, że w pracy student korzysta subsydiarnie z wiedzy w ramach dyscypliny nauk prawnych, ale nie jest to dyscyplina, do której kierunek został przyporządkowany, a i zakres treści w programie studiów jest dość niewielki.

Do oceny pracy dyplomowej wyznaczany jest recenzent, powoływany przez Dziekana lub osobę przez niego upoważnianą. Promotor ocenia: samodzielność opracowania tematu; zgodność treści z jej

tematem; układ pracy, strukturę, podział treści, kompletność tez, sposób ujęcia problemu, dobór metod i narzędzi badawczych, dobór i wykorzystanie źródeł, formalną stronę pracy (przypisy, język).

Recenzent uwzględnia w swojej ocenie: poprawność sformułowania tematu; zgodność treści z jej tematem; układ pracy, strukturę, podział treści, kompletność tez, sposób ujęcia problemu, dobór metod i narzędzi badawczych, dobór i wykorzystanie źródeł, formalną stronę pracy (przypisy, język). Brak jest jednak możliwości odniesienia się promotora i recenzenta w karcie oceny pracy do zgodności tematu pracy z kierunkiem studiów (w tym podjętej ścieżki dyplomowania).

Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. W skład komisji Egzaminu dyplomowego wchodzi: przedstawiciel władz dziekańskich lub wyznaczona przez Dziekana osoba, która pełni funkcję przewodniczącego komisji, promotor i recenzent.

Zasady i procedury dyplomowania są generalnie trafne, specyficzne i z założenia zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

W programie studiów pierwszego i drugiego stopnia podano metody śródsesemestralnej i końcowej weryfikacji efektów uczenia się. W obszarze wiedzy są to: egzamin końcowy, końcowe i śródsesemestralne kolokwium zaliczające, ocena prezentacji oraz ocena opracowania tekstowego, eseju. W obszarze umiejętności: ocena realizacji zadań na zajęciach, ocena raportu przygotowanego przez studenta, ocena wykonania projektu i/lub zadań domowych, ocena prezentacji, przeglądy prac.

Niewłaściwie dobrano metody weryfikacji dla efektów z kompetencji społecznych. Podano tu bowiem metody właściwe dla efektów z obszaru umiejętności np.: *obserwacja i ocena umiejętności pracy w grupie/zamiast ocena gotowości...*, czy *ocena umiejętności rozwiązywania problemów*, ponadto w obszarze kompetencji społecznych przyjęto *sprawdzanie obecności na zajęciach* jako metodę weryfikacji efektów uczenia się.

Efekty uczenia się osiągane przez studenta w toku studiów poddawane są regularnej weryfikacji, ale metody i sposoby weryfikacji nie zawsze dostosowane są do rodzaju efektów, np.: test wiedzy do efektów z umiejętności. W karcie przedmiotu podawany jest dokładny opis końcowej weryfikacji efektów uczenia się, przeprowadzanej w celu zdobycia zaliczenia lub zdania egzaminu. Ponadto w karcie przedmiotu opisywany jest sposób weryfikacji śródsesemestralnej. Opis ten jest jednak niezrozumiały z uwagi chociażby na fakt, że efekty dla zajęć w kategorii wiedzy i kompetencji nie zostały jasno określone w kartach przedmiotu.

Weryfikacji i oceny osiągnięcia założonych efektów uczenia się dokonuje nauczyciel prowadzący zajęcia, który ma obowiązek przedstawić studentom na pierwszych zajęciach efekty uczenia się, metody ich weryfikacji oraz zasady oceniania. Kryteria oceniania zawarte są w kartach przedmiotów, a także w Regulaminie studiów.

Każdy nauczyciel, po zakończeniu zajęć, wypełnia dokument „Ewaluacja efektów uczenia się” i przekazuje go do Działu Kształcenia SANS. Na podstawie tego dokumentu analizuje się oceny, liczebności i przyczyny ocen niedostatecznych oraz wyniki egzaminów. W dokumencie tym nauczyciel informuje o osiągnięciu lub nie osiągnięciu przez studentów efektów uczenia się.

Prace, na podstawie których dokonywana jest ocena stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się podlegają archiwizacji. Prace etapowe są przechowywane przez Dział Kształcenia w formie papierowej lub elektronicznej po zakończeniu każdego semestru przez okres 2 semestrów, a następnie

niszczone. Analiza stanu faktycznego ujawniła, że archiwizowane są niekompletne zestawy prac etapowych (nie dla wszystkich studentów i nie wszystkie przewidziane w kartach przedmiotu).

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwiając równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb osób z niepełnosprawnością, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen, określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie, określają zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem (stosowne odniesienia regulujące te kwestie można znaleźć w Regulaminie studiów, czy Statucie). Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowane w procesie nauczania i uczenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość generalnie zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się, w tym umiejętności praktycznych. Niekiedy jednak niewłaściwe dobierane są metody do sprawdzenia opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku ekonomia (często wyłącznie testy wiedzy, czy prezentacje).

Zastosowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się umożliwiają generalnie sprawdzenia i oceny opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia i B2+, w przypadku studiów drugiego stopnia. Brak w metodach weryfikacji efektów uczenia się wskazania egzaminu ustnego/prezentacji umożliwiających ocenę umiejętności komunikowania się w języku obcym na odpowiednim poziomie kształcenia językowego.

W trakcie wizytacji dokonano oceny prac etapowych z 14 zajęć zarówno ze studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia. Tematyka prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych była zgodna z kartami przedmiotu, a metody z reguły dobrane właściwie, chociaż nie zawsze właściwie zastosowane (zwłaszcza w przypadku weryfikacji efektów uczenia się w kategorii umiejętności i kompetencji społecznych). Przy pracach etapowych stwierdzono często braki dokumentacji ocen realizacji zadań na zajęciach, czy np. kryteriów oceny prezentacji. Przygotowywane prezentacje nie zawierały w ogóle lub zawierały mało wiarygodne odwołania literaturowe. Zdarzały się sytuacje, że jedną metodą weryfikacji np. testem weryfikowano osiągnięcie efektów zarówno z wykładów, jak i ćwiczeń. Zdarzały się też sytuacje, kiedy w karcie przedmiotu wpisano daną metodę weryfikacji efektu, a dokumentacja prac etapowych nie potwierdziła jej zastosowania.

Na ocenianym kierunku z uwagi na fakt, że na studiach drugiego stopnia nie wypromowano jeszcze absolwentów, ocenie podlegały wyłącznie obronione prace licencjackie. Tematyka prac dyplomowych (licencjackich) na ocenianym kierunku generalnie osadzona jest w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz w niewielkim stopniu nauki o zarządzaniu i jakości, ale zdarzają się prace dotyczące tematyki transportu (wykazano podczas wizytacji), pozbawione aspektów ekonomiki transportu. Wśród ocen z prac

dyplomowych, z egzaminu dyplomowego oraz na dyplomie, dominują oceny bardzo dobre, dobre plus i dobre. Na podstawie dokonanej podczas wizytacji analizy 10 losowo wybranych prac dyplomowych stwierdzono, że tematyka prac jest z reguły zgodna z efektami uczenia się dla kierunku, ale zdarzały się prace nieodpowiednie dla profilu praktycznego. Zidentyfikowano nieprawidłowości w zakresie formułowania tematu i celu pracy, niezgodności struktury z tematem. Powszechnie bardzo niewiele miejsca poświęcono charakterystyce zastosowanych metod badawczych. Zdarzały się błędy językowe i merytoryczne. Wśród ocenianych prac znalazły się też prace w pełni odtwórcze, niespełniające wymogów stawianych pracom dyplomowym, które nie powinny zostać przyjęte przez promotora oraz uzyskać pozytywnej oceny wystawionej przez recenzenta. W pracach często wykorzystywana była nieaktualna literatura czy akty prawne, a także źródła nienaukowe. Stwierdzono zawyżanie ocen, a w recenzjach sporadycznie podnoszone były kwestie błędów merytorycznych, ale też mimo ich wskazania ocena była znacznie zawyżona (np. 4.0). Część z ocenionych prac dyplomowych nie prezentowała odpowiedniego poziomu merytorycznego adekwatnego do poziomu 6 PRK i nie potwierdzała w dostatecznym stopniu osiągnięcia efektów uczenia się. Z informacji uzyskanych od Uczelni wynika, że prace etapowe nie podlegają chociażby weryfikacji, ale też jak wskazano w odpowiedzi na dodatkowe pytania zespołu oceniającego, Władze uczelni nie formalizują procesu weryfikacji oceny prac dyplomowych ze względu na dobrostan promotorów prowadzących seminaria i prace dyplomowe”.

W odniesieniu do okresu po poprzedniej wizytacji nie wykazano osiągnięć publikacyjnych lub innych osiągnięć studentów w obszarach działalności zawodowej właściwej dla kierunku.

Efekty uczenia się są monitorowane poprzez prowadzone przez Uczelnię badanie losów zawodowych absolwentów. Za opracowanie wyników badania odpowiada Biuro Karier.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, warunki przyjęcia kandydatów na studia, warunki i procedury uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Zostały opracowane zasady i procedury dyplomowania, a także zasady weryfikacji i oceny osiągania przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia. Problem stanowi potrzeba doprecyzowania procedur oraz stosowanie zasad i przestrzeganie procedur w tym zakresie. Podstawą do zaproponowania oceny kryterium spełnione częściowo stanowią następujące zastrzeżenia dotyczące procedury rekrutacji, prac dyplomowych, weryfikacji efektów uczenia się, archiwizowania prac, monitorowania systemu weryfikacji oceny prac etapowych i dyplomowych zdiagnozowane podczas oceny:

1. brak uwzględnienia w warunkach rekrutacji na studia I i II stopnia informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz o wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu;

2. brak określonych kryteriów jakościowych kwalifikacji w postępowaniu rekrutacyjnym na studia I i II stopnia, co nie daje i możliwości przeprowadzenia właściwego doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się;
3. uchybienia (zarówno merytoryczne, jak i formalne) związane z realizacją prac dyplomowych na studiach I stopnia (w tym zawyżanie ocen, brak powiązania tematyki prac z efektami kierunkowymi oraz praktycznym profilem studiów);
4. nie zawsze odpowiednie zastosowanie metod weryfikacji, umożliwiające weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się w kategorii opanowania umiejętności praktycznych (zidentyfikowane podczas oceny prac etapowych na studiach I i II stopnia);
5. brak na studiach I i II stopnia pełnej archiwizacji prac etapowych potwierdzających osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się;
6. brak w sylabusach dla studiów I i II stopnia jednoznacznego przyporządkowania metod weryfikacji efektów uczenia się do poszczególnych kategorii efektów dla zajęć, odrębnie dla efektów: z obszaru wiedzy, umiejętności i kompetencji;
7. błędnie zaprojektowany zestaw metod weryfikacji efektów uczenia się wskazywany w programie studiów I i II stopnia (charakterystyka programu). Niewłaściwie zaprojektowano w szczególności metody weryfikacji dla efektów dla kompetencji społecznych, np.: *obserwacja i ocena umiejętności pracy w grupie/zamiast ocena gotowości...*, czy *ocena umiejętności rozwiązywania problemów*, ponadto przyjęto *sprawdzanie obecności na zajęciach* jako metodę weryfikacji efektów uczenia się.
8. ujawnienie przypadków na studiach I i II stopnia, kiedy w karcie przedmiotu wpisano daną metodę weryfikacji efektu, a dokumentacja prac etapowych nie potwierdziła jej zastosowania.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Weryfikacja stosowanych dla poszczególnych zajęć metod weryfikacji śródsemestralnej, dokumentacja prac etapowych nie zawiera prac stanowiących podstawę śródsemestralnej weryfikacji osiągnięcia efektów z zajęć.

Zalecenia

1. Zaleca się uzupełnienie warunków rekrutacji dla studiów I i II stopnia o informacje o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz o informacje o wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.
2. Zaleca się określenie kryteriów jakościowych kwalifikacji w postępowaniu rekrutacyjnym na studia I i II stopnia.
3. Zaleca się na studiach I stopnia wdrożenie działań zapewniających podniesienie poziomu merytorycznego prac dyplomowych, ich większego powiązania z efektami kierunkowymi, praktycznym profilem studiów oraz systemu oceny prac dyplomowych zapewniającego ich rzetelność i porównywalność, eliminującego przypadki zawyżania ocen zarówno przez opiekuna, jak i recenzenta.

4. Zaleca się na studiach I i II stopnia dobór metod weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się umożliwiające ocenę stopnia opanowywania umiejętności praktycznych właściwych dla profilu praktycznego studiów.
5. Zaleca się na studiach I i II stopnia zapewnienie pełnej archiwizacji prac etapowych.
6. Zaleca się na studiach I i II stopnia jednoznaczne przyporządkowanie metod weryfikacji efektów uczenia się do poszczególnych kategorii efektów dla zajęć, odrębnie dla efektów: z obszaru wiedzy, umiejętności i kompetencji.
7. Zaleca się skorygować zestaw metod weryfikacji efektów uczenia się wskazywany w programie studiów I i II stopnia (charakterystyka programu) oraz w kartach przedmiotów.
8. Zaleca się na studiach I i II stopnia stosowanie wskazywanych w kartach przedmiotów metod weryfikacji efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W bieżącym roku akademickim na kierunku ekonomia, studia pierwszego stopnia, zajęcia dydaktyczne prowadzi 28 nauczycieli akademickich, przy czym dla 15 osób z tej grupy, Sopotcka Akademia Nauk Stosowanych jest podstawowym miejscem pracy. Osoby te są zatrudnione na podstawie umowy o pracę. Kadra zatrudniona w SANS na podstawowym miejscu pracy realizuje 516 godzin zajęć, co stanowi 60,42% wszystkich godzin zajęć dydaktycznych prowadzonych na tym kierunku i stopniu studiów. Pozostałe osoby prowadzą zajęcia na podstawie umów cywilno-prawnych. Wśród kadry akademickiej prowadzącej zajęcia na kierunku ekonomia, studia pierwszego stopnia znajduje się 2 samodzielnych nauczycieli akademickich, 12 doktorów oraz 1 magister. W ramach dorobku naukowego nauczycieli akademickich dominują publikacje z zakresu finansów i rachunkowości oraz z zarządzania. Natomiast dorobek naukowy z zakresu ekonomii jest stosunkowo mały. Większość nauczycieli akademickich ma również doświadczenie praktyczne zdobyte poza uczelnią, które w przeważającej mierze jest zgodne z prowadzonymi zajęciami na ocenianym kierunku studiów. Wśród kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku studiów zatrudnionej w ramach umów cywilno-prawnych znajdują się zarówno nauczyciele akademicki z dorobkiem naukowym i doświadczeniem dydaktycznym oraz osoby z doświadczeniem praktycznym. W tym przypadku dominują osoby z doświadczeniem zdobytym w obszarach finansów, księgowości i prawa.

Z kolei, na kierunku ekonomia, studia drugiego stopnia, zajęcia dydaktyczne prowadzi 18 nauczycieli akademickich, w tym 10 osób zatrudnionych jest w Sopotckiej Akademii Nauk Stosowanych na podstawie umowy o pracę i SANS stanowi dla nich podstawowe miejsce pracy. Kadra zatrudniona w SANS jako w podstawowym miejscu pracy realizuje 354 godziny zajęć, co stanowi 57,28% wszystkich godzin zajęć dydaktycznych prowadzonych na tym kierunku studiów. Wśród podstawowej kadry akademickiej prowadzącej zajęcia na kierunku ekonomia, studia drugiego stopnia znajduje się 1 samodzielny pracownik naukowy oraz 9 doktorów. Posiadają oni dorobek naukowy, który w większości dotyczy finansów i rachunkowości oraz zarządzania. Znaczna część nauczycieli akademickich ma również doświadczenie praktyczne zdobyte poza uczelnią, które w większości przypadków jest zgodne z prowadzonymi zajęciami na ocenianym kierunku studiów. Wśród pozostałych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów znajdują się zarówno osoby

z doświadczeniem naukowo-dydaktycznym oraz osoby z doświadczeniem praktycznym. W tym przypadku dominują osoby z doświadczeniem zdobytym w obszarach finansów i rachunkowości.

Z punktu widzenia realizowanej koncepcji kształcenia na kierunku ekonomia, studia pierwszego oraz drugiego stopnia kwalifikacje, dorobek naukowy i doświadczenie praktyczne osób prowadzących zajęcia zapewniają prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych. Również wskazana powyżej struktura kwalifikacji, tj. posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe, jak również liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwia prawidłową realizację zajęć. Generalnie przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, w tym obciążenie związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwia prawidłową realizację zajęć. Jednakże w bieżącym i w poprzednich latach akademickich zdarzały się przypadki prowadzenia wykładów i ćwiczeń przez osoby nieposiadające odpowiednich kompetencji do prowadzenia tych zajęć. Dotyczyło to zarówno zajęć na studiach I stopnia: *polityka gospodarcza i regionalna, polityka społeczna, makroekonomia, marketing, metodyka pisania prac projektowych, mikroekonomia* oraz na studiach II stopnia *polityka pieniężna*. Zatem problem ten dotyczył zarówno przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych. Szczegółowe uzasadnienie tej oceny znajduje się w załączniku 4.

Jednym z elementów polityki kadrowej SANS jest stabilizacja własnej kadry dydaktycznej zatrudnionej w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Wymagania, kwalifikacje i obowiązki nauczycieli akademickich i pozostałych osób prowadzących zajęcia określone są w Księdze Jakości. Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Przydział zajęć dydaktycznych poszczególnym pracownikom uwzględnia (z wyjątkiem kilku przypadków) ich dorobek naukowy i doświadczenie praktyczne oraz osiągnięcia dydaktyczne. Władze Uczelni przywiązują dużą wagę nie tylko do rozwoju dydaktycznego nauczycieli akademickich, ale także stwarzają warunki dla ich rozwoju naukowego. Nauczyciele akademicy mają możliwość łączenia działalności dydaktycznej z działalnością naukową poprzez publikowanie swojego dorobku naukowego, materiałów zawierających rezultaty badań naukowych, jak również materiałów dydaktycznych w wybranych przez siebie periodykach. Uczelnia finansuje takie działania. Dodatkowo, w celu finansowania prowadzonych badań naukowych przez pracowników SANS Rektor Uczelni corocznie przyznaje wybranym nauczycielom akademickim stypendia naukowe.

W ramach realizowanych projektów UE przeprowadzono w SANS wiele szkoleń podnoszących kompetencje dydaktyczne kadry dydaktycznej w zakresie umiejętności cyfrowych oraz językowych (zasady tworzenia efektywnych prezentacji Power Point, wykorzystanie gotowej biblioteki wzorcowych slajdów do tworzenia prezentacji, pozostałe narzędzia do prezentacji - SWAY, PREZI, przygotowanie metodyczne do prowadzenia szkoleń on-line, tworzenie interaktywnych materiałów edukacyjnych, porządkowanie materiałów i notatek z zajęć Office36, język angielski).

Realizowana przez władze Uczelni polityka kadrowa obejmuje także zasady rozwiązywania konfliktów, a władze Uczelni starają się reagować na wszelkie przypadki dyskryminacji i przemocy wobec pracowników lub studentów. Uczelnia wdrożyła w tym celu (na podstawie zarządzeń Rektora z 2019 roku) odpowiednie procedury antydyskryminacji, zgłoszeń wewnętrznych i podejmowania działań następczych oraz rozwiązywania konfliktów w ramach społeczności akademickiej Uczelni.

Zajęcia dydaktyczne w większości przypadków obsadzone są zgodnie z posiadanym dorobkiem naukowym oraz doświadczeniem praktycznym osób prowadzących zajęcia. Kadra dydaktyczna prowadząca zajęcia na kierunku ekonomia jest w części powiązana ze środowiskiem lokalnego rynku pracy. Z jednej strony pozwala to studentom na poszerzanie wiedzy praktycznej, zaś z drugiej na pozyskiwanie przez studentów nowych kompetencji i umiejętności praktycznych.

Uczelnia wprowadziła procedurę okresowej oceny nauczycieli akademickich w zakresie należytego wykonywania obowiązków. Jej elementy to: ocena osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych, hospitacja prowadzonych zajęć dydaktycznych oraz oceny ankietowe zajęć dydaktycznych dokonywane przez studentów.

Nauczyciele są poddawani okresowym ocenom z uwzględnieniem osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych. Nauczyciel akademicki podlega okresowej ocenie, którą przeprowadza Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia oceniająca nie rzadziej niż raz na dwa lata, a także na wniosek Dziekana. Oceny nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora, dokonuje się nie rzadziej niż raz na cztery lata.

Ponadto zgodnie z istniejącą procedurą w SANS pracownik prowadzący zajęcia dydaktyczne jest hospitowany przynajmniej raz na dwa lata, jeśli wyniki jego okresowej oceny były pozytywne. Jeśli wynik oceny był negatywny hospitacje są przeprowadzane w następnym roku akademickim. Na podstawie dostępnej dokumentacji stwierdzono istotne braki w tym zakresie. Nie wszyscy pracownicy z podstawowej i dodatkowej kadry akademickiej są hospitowani zgodnie z procedurą co najmniej raz na dwa lata.

Pracownicy dydaktyczni są także oceniani przez studentów z wykorzystaniem ankiet. Z tych ankiet sporządza się syntetyczne opracowania, a wyniki dotyczące poszczególnych osób są udostępniane ocenianym nauczycielom akademickim. Z osobami gorzej ocenianymi władze Uczelni przeprowadzają rozmowy mające na celu ustalenie przyczyn tego stanu rzeczy i znalezienie środków zaradczych. Opinia studentów jest również uwzględniana w ocenie okresowej nauczyciela akademickiego.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów prowadzą pracownicy w większości przypadków posiadający odpowiednie kwalifikacje naukowe w obszarze ekonomii i finansów. Dorobek naukowy nauczycieli akademickich jest dość duży, lecz dominują w nim publikacje z finansów i rachunkowości oraz z nauk o zarządzaniu i jakości. Natomiast stosunkowo niewielki jest dorobek naukowy pracowników z zakresu ekonomii. To sprawia, że niektóre z prowadzonych zajęć przedzielane są pracownikom nieposiadającym odpowiednich kompetencji do ich prowadzenia. Pozytywnym elementem jest duży udział nauczycieli akademickich o znacznym doświadczeniu zawodowym zdobytym poza uczelnią, choć profil tego doświadczenia praktycznego nie zawsze jest zgodny z kierunkiem studiów ekonomia.

Polityka kadrowa jest ukierunkowana na wspieranie pracowników i zachęcanie ich do dalszego rozwoju naukowego. Pracownicy każdego roku są oceniani pod kątem efektywności swojej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej przez władze uczelni. Pracownicy są także co najmniej raz na dwa lata oceniani przez bezpośrednich przełożonych w zakresie prowadzonych zajęć dydaktycznych. Jednakże nie wszyscy pracownicy prowadzący zajęcia dydaktyczne są regularnie hospitowani, zgodnie z przyjętą procedurą. Pracownicy są także regularnie oceniani przez studentów w ankietach. Wyniki tych ocen są uwzględniane przez władze uczelni w ramach prowadzonej polityki kadrowej i polityki jakości kształcenia. Jednostka posiada wystarczającą kadrę dydaktyczną pod względem jej liczby w relacji do liczby studentów. Kompetencje i doświadczenie praktyczne kadry dydaktycznej są zróżnicowane i wiążą się z dyscyplinami naukowymi do których kierunek jest przyporządkowany (ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości). Kadra dydaktyczna zapewnia prawidłową realizację zajęć oraz umożliwia studentom osiągnięcie założonych efektów uczenia się. W kilku przypadkach wykryto jednak nieprawidłową obsadę zajęć, której szczegółowy wykaz znajduje się w załączniku nr 4 oraz nieprawidłowości w zakresie hospitacji prowadzonych zajęć.

Uzasadnieniem obniżenia oceny stopnia spełnienia kryterium są następujące nieprawidłowości:

1. Nieprawidłowa obsada zajęć. Zajęcia dydaktyczne na studiach I stopnia (*polityka gospodarcza i regionalna, polityka społeczna, makroekonomia, marketing, metodyka pisania prac projektowych, mikroekonomia*) oraz na studiach II stopnia (*polityka pieniężna*) prowadzone są przez osoby, których dorobek naukowy lub doświadczenie praktyczne nie są zgodne z tematyką prowadzonych zajęć.
2. Brak systematycznej hospitacji zajęć. Procedura hospitacji zajęć dydaktycznych nie jest realizowana zgodnie z wewnętrznymi regulacjami SANS, co ogranicza możliwość monitorowania prawidłowej realizacji zajęć oraz doskonalenia kadry i jej rozwoju

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

1. Zaleca się zapewnienie poprawnej obsady wszystkich zajęć w celu zapewnienia pełnej zgodności ich tematyki z posiadanym dorobkiem naukowym lub doświadczeniem praktycznym przez osoby prowadzące zajęcia.
2. Zaleca się zapewnienie poprawnej realizacji procedury hospitacji zajęć dydaktycznych, zgodnie z przyjętymi przez SANS regulacjami (hospitacja pracownika co najmniej raz na dwa lata).

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia dydaktyczne realizowane w ramach procesu kształcenia na kierunku ekonomia, na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, prowadzane są w piętrowym budynku Szkoły Podstawowej nr 8 im. Jana Pawła II, ul. Młodzieżowa 44. Budynek wyposażony jest w windę, dzięki czemu jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Podstawowe sale, z których korzysta Filia znajdują się na parterze w wydzielonym skrzydle, w którym znajdują się trzy sale wykładowe mogące pomieścić od 50 do 57 studentów, pracownia komputerowa z 20 stanowiskami komputerowymi i 1 komputerem dla wykładowcy oraz tablicą interaktywną, pokój socjalny dla studentów, pokój socjalny wykładowców z urządzeniem wielofunkcyjnym drukarka/skaner/ksero, pokój dziekana, dziekanat do obsługi studentów, pomieszczenie gospodarcze i toalety. Oprócz tego Uczelnia w ramach współpracy ze Szkołą Podstawową ma możliwość korzystania z auli dla grup liczących 60-120 osób (wykorzystywanej na potrzeby m.in. dorocznej inauguracji roku akademickiego) oraz innych sal znajdujących się na I piętrze szkoły (na ok. 30 osób każda), a także z innych pomieszczeń według uprzednio zgłoszonych potrzeb. Sale wykładowe są wyposażone w multimedialne wideoprojektory oraz laptopy, zaś w dziekanacie znajdują się dodatkowe dostępne do wypożyczenia laptopy dla wykładowców. W każdej sali dostępne są tablice kredowe. W laboratorium komputerowym będącym w wyłącznej gestii Uczelni, zainstalowano następujące oprogramowanie: Win10, Office 2016, AutoCAD, Symfonia, program ekonometryczny typu open source Gretl. Do łączenia zdalnego wykorzystywany jest program TeamViewer z tunelowaniem połączenia, czyli peer-to-peer bez możliwości włączenia się osób trzecich z zewnątrz, co poprawia bezpieczeństwo obsługi zdalnej laboratorium oraz dziekanatu. Pozwala to na zdalny dostęp administratora IT do każdego komputera w Filii w Chojnicach. W dziekanacie dodatkowo zainstalowano system dziekanatowy Bazus umożliwiający sprawdzenie wszystkich informacji dot. grup, toku, ocen, podań itp. w czasie rzeczywistym w odpowiedzi na pytania studentów lub wykładowców. Bazus umożliwia także przedłużanie legitymacji studenckich na miejscu w Filii w Chojnicach. Sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej, umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy związanych z kierunkiem. Jednakże, liczba stanowisk w pracowni laboratoryjnej nie jest dostosowana do liczebności grup studenckich. W trakcie wizytacji stwierdzono przypadki, kiedy liczba stanowisk komputerowych była nieadekwatna do liczby studentów – w konsekwencji nie wszyscy studenci mieli zapewniony samodzielny dostęp do stanowisk komputerowych.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie wykorzystywane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i nauczycielami akademickimi oraz innymi osobami prowadzącymi zajęcia. W budynku Filii w Chojnicach dostępny jest internet bezprzewodowy. Sieć Wi-Fi na parterze w wydzielonym skrzydle działa na zasadzie dostępu z użyciem indywidualnych danych logowania studentów i wykładowców, w pozostałej części budynku można korzystać z Wi-Fi szkoły podstawowej (dostęp do 5 indywidualnych loginów dla wykładowców w dziekanacie). Uczelnia posiada własną serwerownię obsługującą narzędzia informatyczne oraz zapewniającą odpowiednie zasoby do prowadzenia działalności (serwer pocztowy, zasoby dyskowe) oraz narzędzia cyfrowe wspomagające proces administracyjny oraz dydaktyczny. Narzędzia cyfrowe obsługi administracyjnej to przede wszystkim Zintegrowany Informatyczny System Zarządzania Uczelnią, w tym Bazus (system obsługi dziekanatowej) oraz jego webowy odpowiednik, czyli Wirtualna Uczelnia lub aplikacja mStudent, edukacyjna platforma cyfrowa EduPortal oraz aplikacja MS Office 365 – pełny pakiet edukacyjny. Wyniki zaliczeń i egzaminów

udostępniane są studentom poprzez Zintegrowany Informatyczny System Zarządzania Uczelnią (system dziekanatowy Bazus oraz webowy dostęp przez Wirtualną Uczelnię). Szeroko dostępne narzędzia komunikacji elektronicznej i telefonicznej usprawniają przebieg procesów administracyjnych, w tym obsługę dziekanatową związaną z wystawianiem i rozliczaniem protokołów, ankiet i ocen, obsługą podań dot. przebiegu studiów, składaniem podań o urlopy dziekańskie, stypendia i zapomogi, warunkowe zaliczenie semestru czy dotyczące procesu dyplomowania. Pozwalają także na zdalne prowadzenie przez wykładowców konsultacji dostępnych na eduPortalu dla wszystkich studentów, w tym studentów Filii w Chojnicach. Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, specjalistyczne oprogramowanie są sprawne, nowoczesne, nieodlagające od aktualnie używanych w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych

Analiza infrastruktury informatycznej ujawniła, że Filia nie posiada odpowiedniego oprogramowania do takich zajęć jak np. *statystyka*, na których studenci korzystają głównie z arkusza kalkulacyjnego Excel. Nie ma również oprogramowania niezbędnego do prowadzenia zajęć specjalnościowych w ramach realizowanej specjalności *ekonomia transportu, spedycji i logistyki*, oferowanej na studiach drugiego stopnia kierunku ekonomia.

Filia SANS w Chojnicach nie posiada własnej biblioteki w miejscu prowadzenia zajęć dydaktycznych. Studenci i nauczyciele akademicy ocenianego kierunku mogą korzystać z dwóch bibliotek: Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chojnicach i Biblioteki SANS w Sopocie. Siedziba Miejskiej Biblioteki Publicznej znajduje się około 1 km od budynku Filii w Chojnicach. Biblioteka zajmuje dwa piętra budynku, Wypożyczalnia i Czytelnia Naukowa zlokalizowane są na parterze. Budynek jest w pełni przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, nie ma żadnych barier architektonicznych. Przy bibliotece znajduje się duży parking. Na mocy współpracy między Biblioteką Sopockiej Akademii Nauk Stosowanych w Sopocie oraz Biblioteką Miejską w Chojnicach, do Biblioteki Miejskiej w Chojnicach przekazanych zostało w depozyt przez bibliotekę SANS 1416 woluminów. Ponadto studenci mają możliwość korzystania z bogatego księgozbioru własnego biblioteki, zawierającego pozycje m.in. z ekonomii, finansów, logistyki i rachunkowości (ponad 11,5 tysiąca woluminów). Biblioteka ta nie jest czynna w niedziele.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są zgodne, co do zakresu tematycznego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz prawidłową realizację zajęć. Z drugiej strony publikacje książkowe dostępne w bibliotece nie są aktualne (najnowsze książki pochodzą sprzed kilku lat) oraz są dostępne wyłącznie w języku polskim. Zasoby biblioteczne obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Zapewnione są także materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej, udostępniane studentom w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Studenci Filii w Chojnicach mają także zapewniony dostęp do baz danych, gromadzących miliony publikacji naukowych (EMERALD, EBSCO, INFOR LEX, ACADEMICA). O możliwości korzystania z nich informowani są podczas szkoleń bibliotecznych (szkolenie w wersji tekstowej przygotowane jest w języku polskim, angielskim oraz ukraińskim). Dzięki porozumieniu z Wirtualną Biblioteką Nauki

w czytelni SANS w Sopocie, jak również w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Chojnicach, studenci i wykładowcy mogą również korzystać z takich baz, jak Elsevier, Scopus, Springer, Web of Science, Wiley Online Library. Studenci mają również dostęp do ok. 200 tytułów w wersji elektronicznej w ramach bazy IBUK oraz LIBRA.

Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej oraz bibliotecznej i zasad korzystania z niej z przepisami BHP. Filia zapewnia osobom z niepełnosprawnościami pełny udział w kształceniu oraz korzystaniu z technologii informatycznych. Jednostka zlikwidowała bariery w dostępie do sal dydaktycznych i laboratorium, jak również zaplecza sanitarnego. Uczelnia prowadzi okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej, w tym wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych pod kątem oceny ich sprawności, dostępności, nowoczesności, dostosowania do potrzeb procesu uczenia się, liczby studentów, potrzeb osób z niepełnosprawnością. Władze Jednostki na bieżąco reagują na uwagi co do infrastruktury płynące ze strony studentów i pracowników.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna oraz wyposażenie techniczne sal, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne stwarzają odpowiednie warunki do realizacji zajęć i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Infrastruktura jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu. Filia SANS w Chojnicach nie posiada własnej biblioteki w miejscu prowadzenia zajęć dydaktycznych. Zasoby biblioteczne dostępne są dla studentów w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Chojnicach. Systematycznie przeprowadzane są przeglądy posiadanej infrastruktury. Jednakże w obszarze infrastruktury technicznej i informatycznej stwierdzono następujące nieprawidłowości, które uzasadniają obniżenie oceny stopnia spełnienia kryterium:

1. Laboratorium komputerowe jest niedostosowane do liczebności grup studenckich.
2. Filia SANS w Chojnicach nie posiada odpowiedniego oprogramowania statystycznego do prowadzenia zajęć między innymi ze statystyki oraz oprogramowania specjalistycznego do prowadzenia zajęć w ramach specjalności *ekonomia transportu, spedycji i logistyki*.
3. Zasoby biblioteczne dostępne w formie papierowej w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Chojnicach są niewystarczające do potrzeb ocenianego kierunku studiów pod względem ich aktualności oraz dostępności książek obcojęzycznych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

1. Zaleca się dopasowanie liczby stanowisk komputerowych w sali laboratoryjnej do liczebności grup studenckich w celu umożliwienia studentom zdobycia odpowiednich umiejętności praktycznych w trakcie prowadzonych zajęć.
2. Zaleca się pozyskanie i wykorzystywanie odpowiedniego oprogramowania statystycznego w szczególności w trakcie zajęć ze *statystyki* i oprogramowania specjalistycznego wykorzystywanego i aktualnie w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwego dla specjalności ekonomia transportu, spedycji i logistyki.
3. Zaleca się systematyczne uaktualnianie źródeł bibliotecznych oraz umożliwienie dostępu studentom do książek obcojęzycznych.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym pozwala na realizację przyjętej koncepcji nauczania na kierunku ekonomia. Uczelnia aktywnie pozyskuje partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego m.in. poprzez umowy na praktyki lub staże zawodowe oraz poprzez działalność Rady Programowej. Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z koncepcją nauczania oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy. We współpracy z Uczelnią zaangażowanych jest szereg przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego działających zarówno lokalnie jak i krajowo. Z analizy stanu faktycznego wynika, że absolwenci kierunku ekonomia znajdują zatrudnienie w lokalnych firmach, a Uczelnia odpowiada na potrzeby kadrowe lokalnego otoczenia społeczno-gospodarczego. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym praktykodawcy, bardzo pozytywnie oceniają absolwentów kierunku ekonomia. Przedstawili oraz potwierdzili to osobiście biorąc udział w spotkaniu z zespołem oceniającym.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera zróżnicowane formy takie jak:

- organizacja praktyk zawodowych;
- organizacja staży;
- współpraca przy tworzeniu i opiniowaniu programów studiów;
- stała współpraca ze stowarzyszeniami zawodowymi i lokalnymi przedsiębiorcami np. udział studentów w spotkaniach z praktykami;
- organizacja wizyt studyjnych;
- organizacja targów pracy;
- wspólna organizacja konferencji, wydarzeń i akcji uczelnianych.

Powyższe działania podejmowane przez Uczelnię we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego są adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Do zakresu działania Rady Programowej należy m.in. omawianie zagadnień dotyczących: potrzeb kadrowych instytucji i firm oraz kompetencji wymaganych od kandydatów do pracy, zakładanych efektów uczenia się i programów studiów, praktyk zawodowych, systemu aplikacyjnych prac

dyplomowych oraz innych, ważnych dla rozwoju kierunku ekonomia i innych prowadzonych przez instytut. W udostępnionych notatkach/sprawozdaniach Rady Programowej brak jest poświadczenia formalnego wpływu pracodawców na program studiów.

Kontakt przedstawicieli Uczelni z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego odbywa się m.in. w trakcie realizacji praktyk zawodowych, ich hospitacji oraz realizacji wspólnych przedsięwzięć. Weryfikacja i dobór partnerów odbywa się jednak w oparciu o nieformalne przeglądy współpracy. Monitorowanie, ocena i doskonalenie form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym dokonywane są przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia. Komisja bada czy, i w jaki sposób proponowane przez Rady Programowe, inne podmioty rynku pracy oraz innych interesariuszy, propozycje są wdrażane w proces kształcenia, a także jakie może to przynieść efekty.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona stale w zakresie organizacji praktyk oraz poprzez wpływ interesariuszy na programy studiów i efekty uczenia się. Współpraca jest prowadzona adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym o charakterze nieformalnym. Część pracowników Uczelni wywodzi się z otoczenia i na bieżąco komunikuje jego potrzeby oraz oczekiwania. Przekazują oni najnowszą wiedzę i doświadczenie praktyczne jednocześnie informując władze uczelni oraz kolegów w Radach Programowych o tym, jakie w otoczeniu społeczno-gospodarczym nastąpiły zmiany, co warto uwzględnić i/lub uzupełnić w programie studiów.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest prawidłowa i daje wymierne efekty w procesie nauczania. Rozpiętość organizacyjna otoczenia społeczno-gospodarczego, obejmująca zarówno instytucje publiczne, samorządowe oraz podmioty komercyjne, z którymi ciągle współpracują władze jednostki prowadzącej oceniany kierunek, umożliwia reagowanie na zmiany zachodzące na rynku pracy. Pozwala także na wybór miejsc odbywania praktyk, w szczególności w zakresie kierunku finansów i rachunkowości. Widoczne jest jednak mniejsza aktywność Uczelni w tym obszarze we współpracy z podmiotami z sektora logistyki lub transportu. Było to przedmiotem dyskusji podczas spotkania z zespołem oceniającym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się, aby przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów miały charakter bardziej formalny. W obradach Rady Programowej powinni brać udział także przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego nie będący pracownikami Uczelni, od niej niezależni.
2. Rekomenduje się, aby w ramach wsparcia Rady Programowej powołać Radę Biznesu dla filii Uczelni, która mogłaby w systematyczny i sformalizowany sposób konsultować program studiów i oczekiwania biznesu lokalnego wobec Uczelni.
3. Rekomenduje się, aby Uczelnia powołała Klub Absolwenta i w ten sposób zwiększyła swojej oddziaływanie na otoczenie społeczno-gospodarcze.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Zasady umiędzynarodowienia w SANS określono w „Strategii umiędzynarodowienia na lata 2021-2027”, zatwierdzonej przez Senat w 2021 roku. Proces ten obejmuje wszystkie aspekty działalności Uczelni i angażuje całą społeczność akademicką, w tym władze, kadre dydaktyczną, pracowników administracyjnych, studentów oraz absolwentów. Kluczowe cele umiędzynarodowienia to zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej, zapewnienie wysokiej jakości kształcenia, także w językach obcych, przyciąganie studentów i naukowców z zagranicy oraz aktywny udział wykładowców w procesie dydaktycznym na uczelniach zagranicznych.

Umiędzynarodowienie procesu dydaktycznego na ocenianym kierunku koncentruje się głównie na lektoratach języków obcych oraz dodatkowych zajęciach e-learningowych rozwijających kompetencje językowe. W programie studiów pierwszego stopnia dla cyklu rozpoczynającego się od roku 2024/2025 przewidziano jeden przedmiot prowadzony w języku angielskim – *International Business and Corporate Law lub Introduction to e-commerce law* (we wcześniejszych cyklach takie zajęcia nie były przewidziane). Ze względu na specyfikę kierunku oraz jego praktyczny wymiar zasadne byłoby również włączenie do programu studiów drugiego stopnia co najmniej jednych zajęć realizowanych w języku angielskim.

W maju 2023 roku SANS zorganizowała International Staff Week, wydarzenie, które miało na celu szkolenie wykładowców i pracowników administracji partnerskich uczelni zagranicznych, a także wymianę doświadczeń oraz integrację pomiędzy uczelniami. Tematem przewodnim była różnorodność, dostępność oraz zmiany klimatyczne. W wydarzeniu wzięło udział 10 wykładowców zagranicznych z 7 uczelni: ze Szwecji, Niemiec, Chorwacji, Mołdawii oraz Ukrainy. Ze strony SANS w wydarzeniu uczestniczyło kilkanaście osób. W 2024 roku w ramach International Staff Week wzięło udział już 16 osób z 9 uczelni współpracujących z SANS oraz miejscowa kadra dydaktyczna.

Sopocka Akademia Nauk Stosowanych jest beneficjentem programu Erasmus+. Program ten jest jednym z elementów umiędzynarodowienia Uczelni. Mogą uczestniczyć w nim pracownicy dydaktyczni, pracownicy administracji i studenci. Program ten umożliwia realizację mobilności zarówno z krajami Unii Europejskiej, jak i z krajami partnerskimi UE. Obecnie Uczelnia ma podpisane umowy o współpracy z 23 uczelniami z 16 krajów UE i spoza UE. W poprzednim roku kalendarzowym w programie Erasmus+ wzięło udział 4 pracowników Filii, którzy realizowali mobilność w Gruzji, Wietnamie i Chorwacji. Natomiast z wymiany międzynarodowej w ramach programu Erasmus+ nie

skorzystał żaden student Filii w Chojnicach. Jednocześnie w poprzednim roku kalendarzowym nie było przypadków mobilności kadry dydaktycznej i studentów z uczelni partnerskich do Filii w Chojnicach. Uczelnia upatruje szanse na zwiększenie stopnia mobilności studentów w realizacji programu Blended Intensive Programme, który łączy mobilność fizyczną studentów (min. 5 dni mobilności fizycznej) z mobilnością on-line, co może być szczególnie atrakcyjnym rozwiązaniem dla studentów studiów niestacjonarnych.

Przykładem dążenia do zwiększenia stopnia umiędzynarodowienia Uczelni są również starania władz Uczelni do pozyskania nauczycieli akademickich z zagranicy do prowadzenia zajęć dydaktycznych. W Filii w Chojnicach zajęcia z nadzoru korporacyjnego (na studiach drugiego stopnia) w bieżącym roku akademickim prowadzi profesor wizytująca z West University w Szwecji.

Jednym z efektów zaangażowania SANS w procesie umiędzynarodowienia jest zmiana zapisów w procedurze dyplomowania, które wprowadziły władze Uczelni, wskazujące na konieczność cytowania przez dyplomantów na obu poziomach studiów również literatury obcojęzycznej jako źródeł bibliograficznych w pracach licencjackich i magisterskich. Pomimo takiego formalnego zapisu, w wielu analizowanych pracach dyplomowych wymogu tego nie spełniono.

Proces umiędzynarodowienia kształcenia jest regularnie oceniany przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Wśród interesariuszy wewnętrznych bieżący monitoring poziomu umiędzynarodowienia prowadzi Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia, dokonując jego oceny po zakończeniu każdego roku akademickiego. Kwestia dostosowania umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku ekonomia do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego jest także analizowana podczas posiedzeń Rad Programowych z udziałem pracodawców, których sugestie wpływają na rozwój kierunku. Dodatkowo, proces umiędzynarodowienia podlega ewaluacji przez samorząd studencki, który przedstawia swoje spostrzeżenia i propozycje w tym zakresie.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Filia w Chojnicach zapewnia studentom podstawowe warunki do rozwijania kompetencji językowych, umożliwiając absolwentom funkcjonowanie na lokalnym i międzynarodowym rynku pracy. W programie studiów uwzględnione są lektoraty zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia. Ponadto Uczelnia współpracuje z wieloma instytucjami zagranicznymi w ramach programu Erasmus+ oraz wspiera mobilność międzynarodową studentów i pracowników. Od roku 2024/2025 w programie studiów pierwszego stopnia przewidziano jedno zajęcia prowadzone w języku angielskim, natomiast w programie studiów drugiego stopnia takich zajęć w ogóle nie przewidziano. Ponadto w pracach dyplomowych realizowanych na studiach pierwszego stopnia w wielu przypadkach nie wykorzystuje się literatury obcojęzycznej, co jest przejawem braku respektowania wytycznych wskazanych przez Uczelnię w procedurze dyplomowania. Władze SANS dokonują okresowej oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia. Analizowane są zarówno intensywność i zasięg procesu umiędzynarodowienia kształcenia, a wyniki tych analiz są wykorzystywane do intensyfikacji tego procesu. Ponadto zakres umiędzynarodowienia kształcenia podlega ocenie przez samorząd studencki,

który przedstawia swoje uwagi i proponuje odpowiednie rozwiązania w tym zakresie. Uzasadnieniem obniżenia oceny stopnia spełnienia kryterium są następujące nieprawidłowości:

1. Brak obowiązkowych zajęć prowadzonych w języku obcym na studiach drugiego stopnia kierunku ekonomia, co ogranicza rozwój kompetencji językowych studentów oraz ich przygotowanie do funkcjonowania w międzynarodowym środowisku akademickim i zawodowym.
2. Zbyt mały udział literatury obcojęzycznej w pracach dyplomowych, co nie zapewnia rozwijania umiejętności korzystania przez studentów ze źródeł międzynarodowych

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się przeprowadzenie cyklicznych spotkań informacyjnych ze studentami kierunku ekonomia w celu przedstawienia aktualnej oferty wyjazdowej w ramach programu Erasmus+.

Zalecenia

1. Zaleca się wprowadzenie do programu studiów drugiego stopnia kierunku ekonomia co najmniej jednych obowiązkowych zajęć prowadzonych w języku obcym.
2. Zaleca się zwiększenie zakresu wykorzystania przez studentów literatury obcojęzycznej przy pisaniu prac dyplomowych.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uczelnia w kompleksowy sposób zapewnia studentom wsparcie w trakcie trwania całego procesu nauczania na kierunku ekonomia. Wsparcie ma charakter stały oraz systematyczny. Dostosowane jest do różnych grup studentów niezależnie od toku nauczania, czy też potrzeb społecznych (np. potrzeb studentów z niepełnosprawnościami). Studenci, od początku rozpoczęcia studiów, są wspierani i udzielana jest im pomoc w zakresie organizacyjnym oraz dydaktycznym w postaci szkoleń dostępnych na platformie uczelnianej EduPortal. Na każdym roku studiów powoływany jest starosta, będący osobą wspierającą studentów w sprawach bieżących oraz przekazującą studentom informacje związane z Uczelnią i ich tokiem studiów. Starosta wspiera studentów w kontakcie z organizacjami studenckimi oraz administracją Uczelni. Potrzeby studentów są rozpoznawane w trakcie rozmów z nauczycielami akademickimi, Dziekan Filii w Chojnicach oraz administracją. Są również przekazywane za pośrednictwem ankiet ewaluacyjnych udostępnianych corocznie studentom wszystkich kierunków, w tym ekonomii. Zgodnie ze stanem na dzień przeprowadzania wizytacji ustanowiony przez Uczelnię senat nie spełnia warunków obowiązującego prawa. Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązkiem jest powołanie do senatu Uczelni studentów i doktorantów, w liczbie stanowiącej nie mniej niż 20% całego składu Senatu. Na dzień 29.03.2025 studenci i doktoranci stanowią 3 osoby spośród 19 członków senatu.

Filia w Chojnicach Sopotkiej Akademii Nauk Stosowanych oferuje studentom wsparcie w zakresie działalności zawodowej oraz wchodzenia na rynek pracy. Przejawia się to poprzez udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w realizacji części zajęć dydaktycznych oraz

skuteczne działanie Biura Karier. Studenci będący na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA potwierdzili wsparcie Uczelni w zakresie ze znalezienia praktyk studenckich.

Studenci mogą otrzymać wsparcie merytoryczne poprzez indywidualne konsultacje w ramach obowiązującego planu konsultacji udostępnianego na platformach uczelnianych lub po bezpośrednim kontakcie z prowadzącym zajęcia. Ponadto studenci mają możliwość komunikacji z nauczycielami akademickimi poprzez pocztę elektroniczną, platformy internetowe Wirtualna Uczelnia, EduPortal oraz MS Teams, a także za pośrednictwem grup przedmiotowych na portalach społecznościowych. Studentom udzielane jest wsparcie w zakresie wykorzystania narzędzi kształcenia na odległość jak platforma MS Teams oraz EduPortal poprzez pisemne poradniki instruktarsze i instrukcje znajdujące się na stronach internetowych Uczelni. Dodatkowo na Uczelni działa Specjalista ds. wsparcia technicznego, mogący wesprzeć studentów w razie ewentualnych problemów z obsługą ww. platform.

Filia w Chojnicach SANS udziela studentom wsparcia materialnego poprzez stypendia socjalne. Dla studentów z niepełnosprawnościami przeznaczona jest odrębna pula stypendialna, a dla studentów wybitnych stypendia rektora oraz wyróżnienia w postaci nagród za najlepsze prace dyplomowe. Na Uczelni studenci mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia, poprzez indywidualną organizację studiów. Forma ta może być elastycznie dopasowana w zależności od oceny sytuacji wnioskującego studenta. Uczelnia wspiera studentów i daje możliwość w uczestniczeniu w działalnościach artystycznych, sportowych, dydaktycznych oraz organizacjach studenckich, natomiast z uwagi na charakter studiów (wyłącznie niestacjonarne) liczba osób na kierunku ekonomia angażująca się w aktywności pozauczelniane jest niewielka. Studenci potwierdzają możliwość organizacji wydarzeń oddolnych oraz tworzenia grup studenckich. Studenci, którzy chcą złożyć skargę lub wniosek, mogą to uczynić indywidualnie do wybranej jednostki (Dziekanat lub Biuro Rektora) bezpośrednio lub pośrednio poprzez Samorząd Studentów oraz Starostę roku. Studenci kierunku ekonomia, Filii w Chojnicach, zasiadają w gremiach uczelnianych jak np. Senat, Rada Programowa, Komisje Dyscyplinarne oraz Komisja Stypendialna.

Studenci otrzymują wsparcie dostosowane do różnych potrzeb, które koordynowane jest przez Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnością. Uczelnia dodatkowo zatrudnia specjalistę ds. technologii wspierających, którego zadaniem jest administrowanie strony internetowej z punktu widzenia spełnienia wymogów WCAG, administrowanie materiałami dydaktycznymi dostosowanymi do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz prowadzenie szkoleń zgodnie z zapotrzebowaniem tych osób np. z obsługi aplikacji oraz dostępnego sprzętu. Osoby z niepełnosprawnością, mogą również otrzymać wsparcie asystenta, będącego bezpośrednią formą pomocy w trakcie studiów. Studenci mogą liczyć również na pomoc psychologa zatrudnionego przez Uczelnię. Na Uczelni funkcjonuje wprowadzona w 2019 roku procedura dotycząca polityki przeciwdziałania mobbingowi oraz dyskryminacji. Rekomenduje się powołanie Pełnomocnika odpowiadającego i dbającego o bezpieczeństwo pracowników i studentów oraz za działania informacyjne w tym zakresie. Dzięki temu studenci w przypadku wystąpienia zdarzeń mających charakter mobbingu lub molestowania będą mogli zgłosić się bezpośrednio do Pełnomocnika. Zgodnie z pozyskanymi podczas oceny informacjami Uczelnia dotychczas nie prowadziła działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji. Rozwój i doskonalenie wsparcia studentów w procesie uczenia się jest prowadzone systematycznie oraz we współpracy ze studentami. Uczelnia udostępnia coroczną ankietę oceny jakości kształcenia, w której studenci mogą wyrazić swoją opinię na tematy związane z funkcjonowaniem jednostek administracyjnych, Biura Karier, Biblioteki czy też zgłosić uwagi do programu studiów lub

funkcjonowania Uczelni. Dzięki ankietom i rozmowom ze studentami została wydzielona dedykowana sala dla studentów służąca do odpoczynku pomiędzy zajęciami. Prowadzone są również badania ankietowe dla absolwentów Uczelni, które pozwalają na ocenę przydatności zdobytej wiedzy i umiejętności w ich życiu zawodowym.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest prowadzone systematycznie, ma charakter stały i kompleksowy oraz przybiera zróżnicowane formy. Uczelnia w swoich działaniach uwzględnia w szczególności zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów. Uczelnia wspiera studentów w obszarze przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w zakresie kierunku ekonomia. Filia w Chojnicach Sopotckiej Akademii Nauk Stosowanych zapewnia wsparcie dla studentów wybitnych oraz zapewnia pomoc oraz wsparcie w rozwiązywaniu spraw studenckich. Oferowane wsparcie jest dostosowane do potrzeb różnych grup społecznych, w tym studentów z niepełnosprawnością. Do potrzeb studentów podchodzi się indywidualnie, a system zgłaszania wniosków i skarg działa poprawnie. Na Uczelni występuje optymalny system badania i doskonalenia wsparcia studentów.

Podstawą do obniżenia oceny kryterium jest:

1. Niewystarczająca reprezentacja studentów w organach kolegialnych Uczelni, w szczególności w Senacie – skład Senatu nie spełnia ustawowego minimum, co jest niezgodne z przepisami.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się powołanie Pełnomocnika lub oddzielnej jednostki odpowiadającej za bezpieczeństwo pracowników i studentów oraz za działania informacyjne w tym zakresie.

Zalecenia

1. Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zaleca się powołanie do senatu Uczelni przedstawicieli studentów, w liczbie stanowiącej nie mniej niż 20% całego składu Senatu.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacja na temat studiów na kierunku ekonomia jest publicznie dostępna dla szerokiego grona interesariuszy. Informacje są aktualne, a odszukanie potrzebnych informacji nie sprawia trudności. Głównym źródłem informacji są strony internetowe: Uczelni oraz Biuletyn Informacji Publicznej. Dodatkowym źródłem są profile społecznościowe Uczelni oraz kierunku ekonomia na platformach takich jak: Facebook, LinkedIn czy Instagram. Strona internetowa jest dostosowana dla potrzeb osób z niepełnosprawnością oraz obcokrajowców nieznających języka polskiego. Strona internetowa Sopockiej Akademii Nauk Stosowanych dostępna jest w kilku wersjach językowych jak np. polskiej, angielskiej, ukraińskiej, szwedzkiej, tureckiej, chorwackiej. Istnieje możliwość dostępu do strony na różnych platformach, zarówno stacjonarnych, jak i mobilnych, które korzystają z różnego rodzaju oprogramowania (IOS, Windows, Android). Na głównej stronie internetowej Sopockiej Akademii Nauk Stosowanych dostępne są zakładki przenoszące użytkownika na odpowiednie podstrony takie jak: Kandydat, Student, Uczelnia, Kontakt, BIP, Ochrona danych osobowych oraz docelowo Filia w Chojnicach.

Należy wskazać, iż strona nie spełnia wszystkich potrzeb potencjalnych odbiorców. Na stronie Biuletynu Informacji Publicznej znajdują się: strategia Uczelni, regulamin programu wymian międzynarodowych, opłaty za studia, kryteria dyplomowania czy też kryteriów kwalifikacji kandydatów. Brakuje natomiast pełnej informacji na temat programu studiów, przyznawanych kwalifikacjach, możliwości zatrudnienia absolwentów, charakterystyki systemu weryfikacji efektów uczenia się, które są kluczowe dla interesariuszy Uczelni. Rekomenduje się dostosowanie strony Biuletynu Informacji Publicznej Uczelni zgodnie z zakresem wskazanym w art. 358 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym. Na stronie znajdują się również informacje na temat wsparcia finansowego, stypendiów oraz ogólnego wsparcia materialnego. Brakuje natomiast informacji na temat wsparcia materialnego w zakresie możliwości udostępniania sprzętu wymaganego do czynnego udziału w zajęciach. W pozostałym zakresie wszystkie wymagane informacje są łatwo dostępne oraz aktualne. Strona zawiera również specjalne zakładki zawierające informacje dla osób z niepełnosprawnością oraz bezpośredni dostęp do zakładki Biura Karier. Ocena publicznego dostępu do informacji jest przeprowadzana corocznie wśród interesariuszy wewnętrznych jak np. studenci, w ramach ankiety oceny jakości kształcenia. Podejmowane są działania doskonalące dotyczące dostępu do informacji publicznej, będące odpowiedzią na uwagi zgłaszane przez nauczycieli i studentów w ramach ankiet oraz bezpośrednio w trakcie rozmów z władzami Uczelni.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Informacje o Filii w Chojnicach SANS są aktualne, zrozumiałe i zgodne z potrzebami różnych grup interesariuszy. Strona internetowa jest intuicyjna w kontekście korzystania i wyszukiwania informacji. Brak kompleksowej informacji zgodnej z potrzebami różnych grup interesariuszy. Na stronie BIP brakuje poszczególnych pozycji określonych art. 358 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Strona pozwala użytkownikowi na bezproblemowe poruszanie się po zakładkach. Informacje są na bieżąco aktualizowane, a dodatkowym atutem Uczelni jest odpowiednie wykorzystanie serwisów

społecznościowych, będące rozszerzeniem informacji znajdujących się na stronie Uczelni. Informacje dostępne są w budynkach Jednostki. Dostęp do informacji podlega regularnym przeglądom, których wyniki wykorzystywane są do działań projakościowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się upublicznienie informacji na temat wsparcia materialnego w zakresie możliwości udostępniania sprzętu wymaganego do czynnego udziału w zajęciach.
2. Rekomenduje się sprawdzenie i uaktualnienie oraz dostosowanie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej do zakresu wskazanego w art. 358 – ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Zgodnie z polityką jakości przedstawioną przez Uczelnię odpowiedzialność merytoryczna za oceniany kierunek studiów przypisana jest do Rady Programowej kierunku ekonomia. Osobą odpowiedzialną organizacyjnie za oceniany kierunek studiów jest Dziekan Filii W Chojnicach SANS. Nadzór administracyjny na kierunku sprawuje Kanclerz SANS.

Na potrzeby zapewniania polityki jakości w Sopotkiej Akademii Nauk Stosowanych w Sopocie opracowany został Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia (USZJK). Uczelnia w ramach funkcjonujących w tym zakresie regulacji przedstawiła tzw. Księgę procedur USZJK SANS, która obejmuje różne sfery związane procesami projakościowymi. Uczelniana Księga Zapewniania Jakości Kształcenia przyjęta została uchwałą Senatu dn. 24.11.2010 roku, a wprowadzona do stosowania zarządzeniem Rektora z dn. 02.11.2011 roku, UKZJK modyfikowana była w związku z koniecznością zmiany nazwy uczelni (2022 rok) oraz wprowadzaniem nowych procedur (2023 rok). Uczelniana Księga Zapewniania Jakości Kształcenia nie jest jednak dostępna na stronie internetowej Uczelni, co znacznie ogranicza dostęp interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych do przyjętych przez SANS założeń polityki jakości.

Do realizacji zadań wynikających z zapisów USZJK powołana została Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia oraz Rady Programowe kierunków studiów, które dodatkowo monitorują jakość kształcenia na danym kierunku.

Nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia sprawuje Rektor. Zgodnie z zapisami USZJK Radę Programową Kierunku powołuje dziekan i składa się ona z minimum 3 osób, wybranych spośród nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na danym kierunku studiów. Aktualnie działająca Rada Programowa kierunku ekonomia prowadzonego w Filii

SANS w Chojnicach powołana została zarządzeniem Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów w dn. 10.09.2024 r. W jej skład weszło trzech nauczycieli oraz jeden przedstawiciel pracodawców. Dodatkowym zarządzeniem z dn. 10.01.2025 r. Dziekan Wydziału powołał do Rady Programowej kierunku ekonomia przedstawiciela studentów.

Zgodnie ze wskazanym przez Uczelnię zakresem odpowiedzialności Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia corocznie przeprowadza oceny dotyczące:

- zgodności zakładanych efektów uczenia się z PRK oraz zgodności efektów przedmiotowych z kierunkowymi,
- dostosowania efektów uczenia się do oczekiwań rynku pracy,
- zgodności koncepcji uczenia się z misją Uczelni,
- prawidłowości funkcjonowania systemu ECTS,
- zgodności sylabusów z programem studiów.

Zakres zadań Rady Programowej kierunku studiów zapisano w USZJK. Głównym jej zadaniem, zgodnie z zapisami procedury „Doskonalenie programów kształcenia i planów studiów” (P-SANS-6-2a), jest wspieranie organizacji procesu kształcenia na kierunku, wyrażanie opinii na temat jakości kształcenia na kierunku, dbałość o właściwy dobór zajęć (głównie modułów dyplomowania), form zajęć dydaktycznych, w tym zajęć praktycznych, niezbędnych do osiągnięcia założonych efektów uczenia się, a w szczególności:

- analiza merytorycznych treści prowadzonych zajęć i zapobieganie pojawiania się powtórzeń treści programowych pod innymi nazwami zajęć,
- analiza efektów uczenia się dla zajęć i ich przyporządkowania do efektów uczenia się dla kierunku studiów,
- analiza kierunkowych efektów uczenia się i stopnia ich przyporządkowania do charakterystyk uniwersalnych PRK i charakterystyk II stopnia,
- analiza sposobów weryfikacji efektów uczenia się dla zajęć/modułu,
- analiza przypisania punktów ECTS poszczególnym zajęciom/modułom,
- opiniowanie treści nowych zajęć/modułów na danym kierunku studiów, w tym przedmiotów obieralnych,
- opiniowanie propozycji składanych przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, a dotyczących zmian w planie studiów,
- przedstawienie raz w roku na posiedzeniu Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia propozycji zmian i doskonalenia programu studiów,
- przygotowanie raz w roku oceny realizacji efektów uczenia się dla programu studiów i przedłożenie jej rektorowi i prorektorowi ds. kształcenia i rozwoju.

Zgodnie z zapisami procedury „Ewaluacja procesu kształcenia” (P-SANS-6-2b) Rada Programowa kierunku dokonuje również analizy osiągnięć zamierzonych efektów uczenia się na podstawie:

- pisemnych sprawozdań prowadzących zajęcia z zastosowanych metod weryfikacji efektów uczenia się. Dotyczy to zarówno oceny cząstkowej (tzw. oceny formującej) jak i oceny końcowej (tzw. podsumowującej),
- analizy rozkładu ocen końcowych z modułów/zajęć,
- analizy ankiet studenckich dotyczących dydaktyki,
- analizy karty ewaluacji studenckiej praktyki zawodowej.

Wnioski z przeprowadzonych analiz Rada Programowa Kierunku przekazuje Dziekanowi lub Prodziekanowi odpowiednich wydziałów oraz Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Uczelnia deklaruje, że projektowanie, zatwierdzanie, zmiany oraz wycofywanie programu studiów dokonywane jest w oparciu o obowiązujące procedury USZJK. Wskazuje w tym zakresie procedurę 06a pn. „Doskonalenie Programów Kształcenia i Planów studiów” oraz procedurę 22 pn. „Zasady organizacji zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość”. Zakres procedury 06a („Doskonalenie programów kształcenia i planów studiów”) zgodnie z podaną informacją „dotyczy nadzoru, wprowadzania zmian i udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w doskonaleniu obowiązujących programów kształcenia” (pisownia oryginalna), wskazuje osoby odpowiedzialne za wykonanie działań objętych procedurą, tj. prorektor ds. kształcenia i rozwoju, dziekan, przewodniczący Rady programowej dla danego kierunku studiów, koordynator kierunku. Procedura ta formułuje zakres odpowiedzialności Rady Programowej kierunku, której głównym zadaniem w tym obszarze jest „doskonalenie programu kształcenia” (pisownia oryginalna). Rada Programowa wspiera się opinią przedstawicieli pracodawców i studentów. Zgodnie z zawartymi zapisami w ww. procedurze 06a USZJK „Rada Programowa analizuje propozycje zmian składane przez interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Po uzgodnieniach z koordynatorami przedmiotów skorygowane programy przedmiotów i ewentualnie skorygowany program studiów zatwierdzane są przez Senat”.

Zakres procedury 22 („Zasady organizacji zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość”), zgodnie z podaną informacją, „reguluje zasady przygotowania i prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (e-learning) oraz opracowania i wykorzystywania materiałów e-learningowych na studiach I i II stopnia”. Zgodnie z jej zapisami liczba punktów ECTS, jaka może być uzyskana w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na kierunkach realizowanych w SANS nie może być większa niż 50% liczby punktów ECTS przewidzianych programem studiów dla danego kierunku, a w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne metody i techniki kształcenia na odległość mogą być wykorzystywane pomocniczo. Prowadzenie zajęć w formie zdalnej nie zwalnia z możliwości skorzystania z osobistych konsultacji z nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia w siedzibie uczelni lub w jej filii. Weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce tradycyjnie w uczelni/filii lub z wykorzystaniem technologii informatycznych (Eduportal) zapewniających kontrolę przebiegu weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się oraz jego dokumentację i archiwizację.

Analiza zapisów Uczelnianej Księgi Jakości Kształcenia wykazała, że sformalizowane w ramach wskazanych procedur zasady projektowania programów studiów nie definiują jednoznacznie jego elementów, tj. brak jest określenia struktury i zawartości dokumentu opisującego program studiów. W konsekwencji zapisy USZJK, ani inne formalne regulacje funkcjonujące w tym zakresie w Uczelni, nie gwarantują, że przyjęta uchwałą senatu dokumentacja programu studiów zawiera wymagany przepisami prawa opis procesu prowadzącego do osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Uczelnia w dostępie publicznym (strona BIP) prezentuje dokumenty pn. programy studiów, które oprócz informacji ogólnych dotyczących kierunku (nazwa, stopień, profil, poziom PRK, przypisanie do dyscyplin, łączna liczba ECTS, tytuł zawodowy nadawany absolwentom), prezentują jedynie zestaw kierunkowych efektów uczenia się. Dokumenty te nie zawierają więc szeregu elementów określonych zapisami rozdziału 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r.

w sprawie studiów. Na potrzeby prowadzonej oceny programowej Uczelnia jako „program studiów” przedstawiła rozbudowany dokument opisujący proces kształcenia na kierunku ekonomia, studia pierwszego i drugiego stopnia, profil praktyczny, jednak brak jest potwierdzenia przyjęcia tego dokumentu przez Senat Uczelni, co jest wymogiem zapisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W trakcie wizytacji Uczelnia przedstawiła załączniki do uchwał Senatu przyjmujących programy studiów na kierunku ekonomia obowiązujące dla poszczególnych cykli kształcenia, jednak poważne zastrzeżenia budzi poprawność/wiarygodność zaprezentowanych dokumentów. Przykładowo przedstawiony zespołowi oceniającemu załącznik do uchwały Senatu nr 5 z dnia 31.05.2022 roku przyjmującej program studiów na kierunku ekonomia studia drugiego stopnia - jako podstawę prawną opracowania wskazuje obwieszczenie MEiN z dnia 23 listopada 2023 opublikowane w Dz.U. 2023 poz. 2787 – czyli akt prawny opublikowany ponad rok po tym jak Senat SANS przyjął prezentowany przez Uczelnię program studiów drugiego stopnia. Przedstawione przez Uczelnię zespołowi oceniającemu „programy studiów” nie znajdują się również w dostępie publicznym, gdyż na stronie BIP Uczelnia publikuje inne dokumenty pod tą nazwą.

Zastrzeżenia budzi również zakres oferowanych i realizowanych na kierunku ekonomia tzw. specjalności (pierwszy stopień) czy też profili dyplomowania (drugi stopień). Zaplanowane w przedstawionych przez Uczelnię programach studiów kierunku ekonomia zakresy kształcenia specjalistycznego nie są bowiem zgodne z ofertą prezentowaną w tym obszarze na stronie internetowej Uczelni. Na studiach pierwszego stopnia Uczelnia, oprócz zaplanowanych w programie studiów specjalności, tj. *rachunkowość i controlling, ekonomia menedżerska oraz ekonomia transportu, spedycji i logistyki*, oferuje szereg innych, specyficznych w swoim zakresie, specjalności, jak chociażby: *technologie cyfryzacji w biznesie* czy też *gospodarowanie nieruchomościami*. Zakresy tego kształcenia nie zostały przewidziane w obowiązujących programach studiów.

Również w przypadku studiów drugiego stopnia specjalność realizowana przez studentów obecnego pierwszego roku (*ekonomia biznesu*) nie została zaplanowana w przedstawionym przez Uczelnię programie studiów obowiązującym dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się w roku akademickim 2024/2025 (zgodnie z przedstawioną dokumentacją obowiązuje program przyjęty uchwałą Senatu nr 5 z dnia 31.05.2022 roku, w którym taka specjalność nie występuje).

W obszarze projektowania i modyfikacji programu studiów niejasne są również zapisy dotyczące tzw. opiniowania treści programowych prowadzonych zajęć/modułów. Zgodnie z zapisami procedury 06a pkt. 3.3. „Rada Programowa otrzymuje od koordynatorów przedmiotów (prowadzących) w formie pisemnej kartę przedmiotu (sylabus). Po przeanalizowaniu otrzymanych programów przedmiotów, rada powiadamia zainteresowane osoby o swoich uwagach, propozycjach i zaleceniach. Po uzgodnieniach z koordynatorami przedmiotów, skorygowane programy przedmiotów zatwierdzane są przez Radę Programową i realizowane w ramach istniejących programów studiów”. Tak sformułowane zapisy sugerują, że w ramach istniejących programów studiów dokonywane są bliżej nieokreślone zmiany w treściach programowych zajęć, które po zatwierdzeniu przez Radę Programową kierunku stają się obowiązujące (?). Podkreślić natomiast należy, że Uczelnia zestaw sylabusów do zajęć przedstawia jako załącznik do uchwały Senatu przyjmującej programy studiów, co wyklucza możliwość stosowania powyższej procedury w odniesieniu do zapisów sylabusu.

Na brak poprawnie określonych procedur projektowania programu studiów wskazuje również wspomniany już w ramach analizy kryterium 1 fakt, iż w opisie sposobu ustalenia liczby realizowanych godzin użyto sformułowania: „zgodnie z obowiązującym prawem liczba godzin na studiach

niestacjonarnych (...) nie może być mniejsza niż 60% ilości godzin na studiach stacjonarnych”, co domyślnie wskazuje na powołanie się na nieaktualną podstawę prawną, tj. Dz.U.2007.164.1166. W samych zapisach USZJK wielokrotnie Uczelnia posługuje się nieadekwatną z punktu widzenia przepisów prawa o szkolnictwie wyższym nomenklaturą, jak np. przytoczone powyżej określenie „programy kształcenia”.

Wskazane sytuacje świadczą o braku skutecznej kontroli nad realizacją procedury projektowania, modyfikacji oraz zatwierdzania programów studiów na kierunku ekonomia, jak również wadliwością części wprowadzonych w tym zakresie rozwiązań. W świetle obowiązujących wymogów prawa odpowiednich uregulowań w wewnętrznych przepisach Uczelni wymaga również kwestia dostępności i kompletności programów studiów.

Uczelnia podejmuje starania, aby w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia uwzględnione były innowacje dydaktyczne oraz osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej. W proces dydaktyczny na kierunku ekonomia wdrożone zostały narzędzia informacyjno-komunikacyjne, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość. W procesie kształcenia na kierunku w szerokim zakresie wykorzystuje się platformę umożliwiającą prowadzenie kształcenia na odległość w trybie zajęć synchronicznych, a proces dydaktyczny wspomagany jest przez materiały e-learningowe oraz dedykowane kierunkowi kursy.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Zasady rekrutacji określone są w odpowiedniej uchwale Senatu w sprawie warunków rekrutacji na konkretny rok akademicki.

Zgodnie z deklaracją Uczelni, program studiów ocenianego kierunku podlega systematycznej ocenie. Uczelnia wyniki prowadzonej oceny programu studiów na kierunku ekonomia przedstawiła w formie sprawozdań z posiedzenia Rady Programowej kierunku. Wskazują one na prowadzoną przez Zespół Programowy kierunku ocenę osiągniętych efektów uczenia się opartą o analizę: 1) pisemnych sprawozdań osób prowadzących zajęcia z zastosowanych metod weryfikacji efektów uczenia się (tzw. Karty ewaluacyjne zajęć dydaktycznych); 2) wyników ankietyzacji studenckiej w zakresie oceny zajęć dydaktycznych, 3) wyników hospitacji zajęć; 4) wyników ewaluacji praktyk zawodowych. W ramach ewaluacji programu studiów członkowie Rady Programowej kierunku dyskutowali m.in. na temat proponowanych zmian w programie studiów z punktu widzenia potrzeb rynku pracy oraz dokonali przeglądu pytań na egzamin dyplomowy.

Analiza przedstawionej dokumentacji działań gremiów odpowiedzialnych za jakość kształcenia na kierunku ekonomia w zakresie prowadzonej oceny poprawności stosowanych metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się, jak również analiza założeń wynikających z zapisów procedur USZJK wskazuje na konieczność modyfikacji i rozszerzenia podejmowanych w tym zakresie działań ewaluacyjnych. W obecnej procedurze ewaluacji programu studiów na kierunku ekonomia kluczowym narzędziem oceny osiąganych przez studentów założonych efektów uczenia się na poziomie zajęć jest wypełniania przez prowadzącego zajęcia tzw. „Karta ewaluacyjna zajęć dydaktycznych”, w której prowadzący zajęcia po ich zakończeniu określa w jakim stopniu osiągnięte zostały założone dla zajęć efekty uczenia się oraz czy efekty te wymagają ewentualnej zmiany. Prowadzący zajęcia wskazuje jednocześnie, czy widzi potrzebę zmian w treściach programowych, przyjętych metodach dydaktycznych, metodach weryfikacji efektów uczenia się, rygorach zaliczania zajęć, czy też w kryteriach zaliczania form zajęć. Prowadzący zajęcia wypowiada się również nt. adekwatności

przypisanego do zajęć nakładu punktów ECTS. Oceny osiągnięcia efektów uczenia się dokonują również studenci w ramach prowadzonych badań ankietowych. W przyjętych rozwiązaniach brak jest natomiast zaprojektowania systemowych działań podejmowanych przez osoby odpowiedzialne za jakość kształcenia na kierunku w zakresie obiektywnej (odrębnej w stosunku do ocen wykładowcy oraz studenta) i systematycznej oceny zgromadzonej dokumentacji (dowodów) na osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się, tj. w szczególności oceny:

1. czy efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci odpowiednich prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów, itp.;
2. zgodności wykorzystanych metod weryfikacji z założeniami przedstawionymi w sylabusach do zajęć;
3. rodzaju, formy, tematyki i metodyki przedstawionych prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów oraz stawianych im wymagań w odniesieniu do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany, norm i zasad, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej/ gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

W ramach prac ewaluacyjnych na kierunku ekonomia nie jest prowadzona również analiza obronionych na kierunku prac dyplomowych. Brak jest więc systemowych narzędzi oceny tych prac pod kątem ich zgodności z poziomem i profilem studiów, potwierdzeniem osiągnięcia założonych efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany.

W prowadzonych analizach Rada Programowa kierunku nie uwzględnia również kluczowych wskaźników ilościowych postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się, jak również wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów - mimo iż procedura P-SANS-6-2b to zadanie Rady zawiera

W ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariusze zewnętrzni reprezentowani przez przedstawiciela pracodawców w Radzie Programowej kierunku ekonomia. Uczelnia przedstawiła dowody na wprowadzenie w programie studiów kierunku ekonomia modyfikacji wynikających z prowadzonych ocen programu oraz ewaluacji jakości kształcenia na kierunku.

Jakość kształcenia na kierunku ekonomia prowadzonym w Filii w Chojnicach SANS oceniana jest cyklicznie przez Polską Komisję Akredytacyjną. Uwzględniając sformułowane uwagi w ramach kryterium 10 stwierdzić należy, że Uczelnia częściowo nieefektywnie wykorzystwała wnioski z przeprowadzanych dotychczas ocen PKA w doskonaleniu jakości kształcenia na ocenianym kierunku. W ramach poprzedniej oceny programowej zespół oceniający PKA z punktu widzenia kompleksowości monitorowania systemu weryfikacji efektów uczenia się w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia sformułował zalecenia dotyczące konieczności poddawania ocenie również innych, niż prace pisemne, wytworów studentów potwierdzających osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się oraz analizowania losowo wybranych próbek tych prac, co jak wskazano powyżej, nie zostało odpowiednio zrealizowane.

O niskiej skuteczności procedur USZJK w zakresie zapewniania jakości kształcenia na kierunku ekonomia świadczą również liczne nieprawidłowości zdiagnozowane w ramach obecnie prowadzonej oceny programowej, w szczególności w obszarze kryterium 1, 2, 3 oraz 4.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na kierunku ekonomia wyznaczone zostały osoby sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów, określone zostały kompetencje i zakres odpowiedzialności tych osób, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku. Przyjęte zostały ogólne zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są oceny tego programu. W proces doskonalenia jakości kształcenia na kierunku angażowani są interesariusze wewnętrzni, w tym studenci, oraz, choć w ograniczonym zakresie, interesariusze zewnętrzni. Na kierunku ekonomia przeprowadzana jest ocena programu studiów obejmująca efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyki zawodowe. Wnioski z analizy programów studiów, w założeniu przyjętego WSZJK, wykorzystywane są w procesie jego doskonalenia.

Podstawą obniżenia oceny kryterium na spełnione częściowo są zidentyfikowane następujące nieprawidłowości, które wymagają podjęcia działań naprawczych:

1. Obowiązujące wewnętrzne procedury USZJK nie zapewniają poprawności procesu projektowania, zatwierdzania i udostępniania programu studiów.
2. Obowiązujące procedury USZJK w zakresie weryfikacji osiągnięcia założonych efektów uczenia się nie zapewniają: 1) obiektywnej i systematycznej oceny zgromadzonej dokumentacji (dowodów) osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się; 2) oceny zgodności wykorzystanych metod weryfikacji z założeniami programu studiów; 3) oceny rodzaju, formy, tematyki i metodyki przedstawionych prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów oraz stawianych im wymagań w odniesieniu do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.
3. Obowiązujące procedury USZJK w zakresie weryfikacji osiągnięcia założonych efektów uczenia się nie zapewniają przeprowadzania analizy obronionych na kierunku prac dyplomowych pod kątem ich zgodności z poziomem i profilem studiów, potwierdzania osiągnięcia założonych efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany.
4. W ramach prac ewaluacyjnych na kierunku ekonomia nie jest prowadzona analiza dokumentacji prac etapowych potwierdzających osiąganie przez studentów efektów uczenia się.
5. W ramach prac ewaluacyjnych na kierunku ekonomia nie jest prowadzona analiza obronionych na kierunku prac dyplomowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

1. Zaleca się opracowanie wewnętrznych procedur jakościowych w zakresie projektowania, zatwierdzania oraz udostępniania programów studiów zapewniając poprawność tego procesu oraz dostosowanie uchwalanych programów studiów do istniejących w tym zakresie wymogów formalnych określonych w rozdziale 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów.
2. Zaleca się opracowanie wewnętrznych procedur jakościowych w zakresie weryfikacji efektów uczenia się w celu zapewnienia obiektywnej i systematycznej oceny zgromadzonej dokumentacji (dowodów) osiągnięcia przez studentów kierunku ekonomia założonych efektów uczenia się pod względem:
 - a. oceny zgodności wykorzystanych metod weryfikacji z założeniami programu studiów;
 - b. oceny zgodności rodzaju, formy, tematyki i metodyki prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów związanych z danymi zajęciami oraz stawianych im wymagań z poziomem i profilem studiów oraz założonymi dla zajęć efektami uczenia się.
3. Zaleca się opracowanie wewnętrznych procedur jakościowych w zakresie weryfikacji efektów uczenia się zapewniając prowadzenie analizy obronionych na kierunku ekonomia prac dyplomowych pod kątem ich zgodności z poziomem i profilem studiów, potwierdzeniem osiągnięcia założonych efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany.
4. Zaleca się w ramach prac ewaluacyjnych na kierunku ekonomia prowadzenie systematycznej analizy dokumentacji prac etapowych potwierdzających osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.
5. Zaleca się w ramach prac ewaluacyjnych na kierunku ekonomia prowadzenie systematycznej analizy obronionych na kierunku prac dyplomowych.
6. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych w celu zapobiegania powstawaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.

5. Załączniki: